Влада — Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 9 (509) ◆ Вівторок, 19 січня 1993 року ◆ Ціна 5 крб.

«У нас вистачило мужності й розуму, щоб залишитися друзями»

Слова ці, сказані Борисом Єльциним на спільній прес-конференції Президентів України та Росії, стисло, але найкраще підбивають підсумки одноденної російсько-української зустрічі на найвищому рівні у Москві. Зустрічі, яку з надією водночас з тривогою чекали у двох сусідніх країнах.

(Закінчення на 2-й стор.).

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

ДІТЯМ ЧОРНОБИЛЯ

Друзі пізнаються у біді. Істинність цієї народної мудрості ще раз підтвердив благодійний вечір-концерт на користь Дитячого фонду Міжнародної організації «Союз Чорнобиль», що відбувся у Києві.

— За всіх часів існування цивілізації, — сказав на початку вечора Голова Верховної Ради України Іван Плющ, — допомога людям, які з тих чи інших причин потрапили в біду, завжди була ознакою найбільшої людяності, культури, духовності, символом християнської моралі. Ми розуміємо, що не з нашої вини, а по нашій біді ми залишилися майже один-на-один з найбільшою трагедією мирного часу, в яку потрапило суспільство України та інших держав, що прилягають до чорнобильської зони.

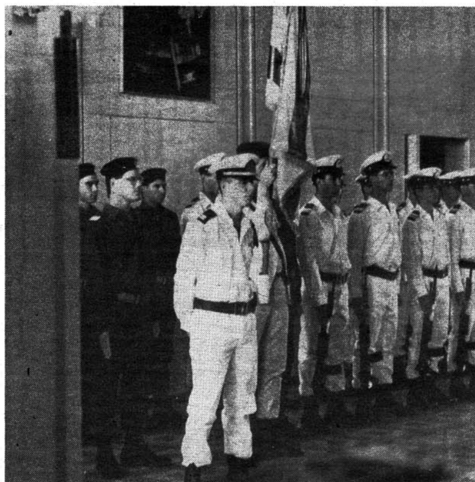
Голова Верховної Ради України щиро подякував організаторам благодійної акції — посольству Австрії в Україні, представництву ООН в Україні, «Союзу Чорнобиль», іншим організаціям, артистам, зробив свій внесок до фонду.

ДЕЛЕГАЦІЯ ПОВЕРНУЛАСЯ З ДАНІЇ

17 січня із Копенгагена в Київ повернулась делегація Верховної Ради України на чолі з першим заступником Голови Верховної Ради В. Дурдинцем.

Делегація брала участь в роботі Постійного комітету Парламентської Асамблеї НБСЄ. Було заслухано доповідь голови Ради Міністрів НБСЄ, міністра закордонних справ Швеції пані Маргорет аф Угглас про підсумки Стокгольмської наради міністрів закордонних справ НБСЄ, прийнято резолюцію по Югославії. Обговорено і схвалено Правила процедури (регламент) Асамблеї. Затверджено її бюджет на 1993 рік. Узгоджено, що наступна сесія Парламентської Асамблеї відбудеться в липні цього року в Хельсінкі.

УКРАЇНА — ІЗРАЇЛЬ:

ІСТОРІЯ СТОСУНКІВ ДВОХ ДЕРЖАВ ТІЛЬКИ ПОЧИНАЄТЬСЯ

Нотатки про візит Президента

Протокольна частина цього візиту висвітлена в нашій газеті. Отож нотатки ці в основному про те, що поза протоколом.

Нас важко вразити чимось тим, що пов'язане з Великою Вітчизняною війною, точніше, для даного контексту — з другою світовою. Бо для євреїв друга світова почалася раніше, ніж для інших народів. З 1933-го, з моменту приходу нацистів до влади в Німеччині. В цьому є якесь рокове співпадання. Бо для українців найбільші жахи XX століття почалися теж у 1933-му. Більшовизм-сталінізм знищив тоді 7 мільйонів українців, в основному — селян, тобто тих, хто найбільше пам'ятав, хто вони є.

Євреїв нищили не тільки фашисти. А й їх прихвосні, ледь не у всій Європі. Українців теж нищили не тільки більшовицькі вожді і власне більшовики. А й ті, хто знав і мовчав, і дивувався: «У них там на Україні голод?!» І тихо жер на просторах СРСР свою пайку, приправлену кров'ю українського селянина, будуючи світле майбутнє.

(Закінчення на 3-й стор.).

Парламентська хроніка

ЗІБРАЛИСЯ В КИЄВІ ДЕПУТАТИ,

стурбовані економічною ситуацією в державі і станом соціального захисту населення

Напередодні цієї зустрічі народних депутатів України в пресі, по радіо і телебаченню лунало багато думок щодо мети її проведення. Ми попросили поділитися думками щодо позачергового відкриття сесії народних депутатів України Івана ЗАЙЦЯ та Валентина ТРИЗНУ.

(Закінчення на 5-й стор.).

В ПОСТІЙНОМУ представництві України при ООН відбулося підписання Протоколу про встановлення дипломатичних відносин між Україною та королівством Непал на рівні посольств. Документ підписали постійний представник України при ООН посол Віктор Батюк і постійний представник Непалу при ООН посол Джаярай Ачарія.

У ЧОРА в Києві відбулася прес-конференція Президента України Леоніда Кравчука. Відповідаючи на запитання українських та закордонних журналістів, глава нашої держави розповів про підсумки свого офіційного візиту до Ізраїлю, про результати російсько-українських переговорів на найвищому рівні у Москві. Значну увагу Леонід Кравчук також приділив ставленню України до запропонованого для підписання у Мінську статуту СНД, а також перспективам посилення економічної співпраці в рамках співдружності. Детальніший звіт про зустріч Президента України з представниками засобів масової інформації читайте в наступному номері «ГУ».

ПАНОВЕ ДИРЕКТОРИ, ОБЛИШТЕ ПОЛІТИКУ!

Зустріч Президента України Леоніда Кравчука, Прем'єр-міністра України Леоніда Кучми з народними депутатами України, представниками директорського корпусу металургійної галузі та галузевої профспілки відбулася вчора на ультимативну вимогу останніх. Вимоги, як відомо, були опубліковані. Якщо коротко, то вони, зокрема, полягають у підписанні Статуту СНД, проект якого передбачає створення наддержавних організаційних структур.

Коло проблем, які хвилюють аудиторію, окреслив, виступаючи на зустрічі, голова ЦК профспілки трудящих металургійної та видобувної промисловості Микола Мінченко.

Інші промовці: директор Новомосковського трубного заводу Анатолій Мельник, директор Костянтинівського металургійного заводу Валентин Маякін, директор Авдіївського коксохімічного заводу Зиновій Островський, генеральний директор Маріупольського металургійного комбінату Володимир Бойко порушували перед Президентом і Прем'єр-міністром України проблеми взаєморозрахунків між підприємствами в Україні, зовнішньоекономічної діяльності, зростання цін на продукцію, соціального забезпечення трудових колективів.

Втім, все це ніяк не в'яжеться із підписанням Статуту СНД, проект якого не може влаштовувати незалежну державу. Це неодноразово підкреслив на зустрічі Президент України Л. Кравчук, закликаючи присутніх до спільної праці, спрямованої на полегшення ситуації в республіці, а не нагнітання політичних пристрастей на догоду певним силам.

На пропозицію Президента України Леоніда Кравчука намічено створити раду директорів, яка працюватиме разом з Кабінетом міністрів над проектами декретів у галузі економіки.

ЗУСТРІЧ З ДИПЛОМАТАМИ

16 січня міністр закордонних справ України Анатолій Зленко зустрівся з керівниками дипломатичних представництв, які акредитовані в Києві. Він поінформував їх про низку подій, які відбулися минулого тижня за участю нашої держави. Головну увагу було приділено зустрічі президентів Леоніда Кравчука і Бориса Єльцина, яка відбулася 15 січня в Москві.

З цікавістю зустріли дипломати інформацію про те, що Президент Російської Федерації заявив про готовність Росії ще до ратифікації Україною Договору про СНО-1 і Договору про нерозповсюдження ядерної зброї надати Україні гарантії її безпеки, які набирають чинності після ратифікації Україною цих документів.

СПІЛЬНЕ КОМЮНІКЕ

про зустріч державних делегацій Російської Федерації і України, очолюваних Президентом Російської Федерації Б. М. Єльциним і Президентом України Л. М. Кравчуком

15 січня 1993 року в Москві відбулася зустріч державних делегацій Російської Федерації і України, очолюваних відповідно Президентом Російської Федерації Б. М. Єльциним і Президентом України Л. М. Кравчуком.

У ході зустрічі відбувся відвертий обмін думками з широкого кола питань, що становлять взаємний інтерес.

1. Поінформувавши один одного про політичні, економічні і соціальні процеси у своїх державах, Президенти підтвердили незмінність обраного курсу на здійснення широкомасштабних економічних реформ, перехід до ринкової економіки, демократизацію всіх сфер державного та суспільного життя і висловилися за розвиток всебічного співробітництва Росії і України на цих напрямах.

2. На зустрічі було підкреслено, що російсько-українські відносини мають особливий пріоритетний характер для обох держав. Зміцнення цих зв'язків на основі Договору між Росією і Україною від 19 листопада 1990 року і підписаної керівниками двох країн у Дагомисі Угоди між Росією і Україною про подальший розвиток міждержавних відносин не тільки служить інтересам народів України і Росії, але й має важливе міжнародне значення.

Відзначаючи прагнення обох Сторін піднести на якісно новий рівень двосторонні міждержавні відносини, Президенти висловили рішимість зміцнювати їх договірно-правову базу.

3. Було визнано, що в результаті поділу праці, який історично склався, економічні комплекси Росії і України продовжують залишатися якнайтісніше взаємозв'язаними і взаємозалежними.

Сторони із занепокоєністю констатували, що невиправдане зруйнування господарських зв'язків між підприємствами, несвоєчасні дії по врегулюванню питань взаємних платежів, деякі інші фактори вкрай негативно впливають на стан як української, так і російської економіки.

Сторони погодились активізувати роботу по налагодженню відповідаючих новим умовам зв'язків на міждержавному рівні і між підприємствами на принципах рівноправності та взаємної вигоди.

Сторони домовились про створення російсько-української економічної Координаційної ради.

4. Президенти домовились дати відповідні доручення щодо остаточного врегулювання всіх питань, пов'язаних з обслуговуванням боргів і активів колишнього СРСР.

5. Президенти підтвердили наміри Росії і України продовжувати зусилля, спрямовані на скорочення та ліквідацію ядерної зброї, які стануть важливим внеском у побудову світу, вільного від загрози ядерного самознищення.

Президент України із задоволенням сприйняв ратифікацію Верховною Радою Російської Федерації пакета документів, пов'язаних з Договором про скорочення та обмеження стратегічних наступальних озброєнь (СНО-1), і підтвердив рішимість України також ратифікувати ці документи.

Президент Російської Федерації вітав здійснювані Україною кроки по забезпеченню проголошеного нею без'ядерного статусу.

Президент України дав позитивну оцінку підписанню між Російською Федерацією і США Договору про СНО-2.

6. Президент Російської Федерації заявив про готовність Росії до ратифікації Україною Договору про СНО-1 і Договору про нерозповсюдження ядерної зброї надати Україні гарантії її безпеки, які наберуть чинності після ратифікації Україною цих документів. Текст гарантій буде підготовлено в найкоротші строки.

7. З метою гарантування ядерної і екологічної безпеки стратегічних ядерних сил у Росії та Україні сторони домовились визначити систему матеріально-технічного забезпечення і виконання робіт по гарантійному й авторському нагляду за експлуатацією ракетних комплексів стратегічних ядерних сил з боку Росії. Урядам Російської Федерації і України дано доручення підготувати і укласти не більш як у місячний строк конкретні угоди, що забезпечували б виконання цієї домовленості.

8. Президенти Російської Федерації і України доручили своїм урядам негайно розпочати переговори з метою врегулювання всіх питань, пов'язаних з реалізацією Договору про $СНО_1$ в т. ч. з умовами розукомплектування, транспортування і знищення ядерних боєзарядів та елементів ракетних комплексів стратегічних ядерних сил, дислокованих в Україні, включаючи питання переробки ядерних компонентів для використання їх як палива для українських АЕС.

9. Сторони розглянули питання про хід виконання Ялтинської угоди між Російською Федерацією і Україною про принципи формування ВМФ Росії і ВМС України на базі Чорноморського флоту колишнього СРСР від 3 серпня 1992 року. Було констатовано, що державні делегації Російської Федерації і України провели роботу, яка дала змогу підписати Угоду про військово-морську символіку Чорноморського флоту на перехідний період.

Президенти Російської Федерації і України прийняли спільне рішення про призначення командуючим Чорноморським флотом віце-адмірала Балтіна Е. Д.

Разом з тим глави держав відзначили, що переговори з цього питання останнім часом сповільнились, внаслідок чого не був підготовлений у встановлені строки передбачений Ялтинською угодою пакет документів.

Президент Російської Федерації і Президент України домовились дати доручення відповідним державним делегаціям завершити в найкоротші строки розробку документів щодо реалізації Ялтинської угоди.

10. Президенти були єдиними в тому, що з метою захисту прав та інтересів російських громадян на території України і українських — на території Росії необхідно в терміновому порядку відкрити консульські установи сторін, насамперед у місцях якнайбільш компактного проживання їх громадян на території другої сторони.

Міністерствам закордонних справ обох держав дано доручення активізувати процес подальшого розширення договірно-правової бази міждержавних відносин, у першочерговому плані зосередивши зусилля на комплексі фінансово-економічних і гуманітарних питань.

Сторони обмінялись думками в питанні про подвійне громадянство.

11. Сторони висловились на користь мирного врегулювання конфліктів у державах — учасницях СНД, прискорення етапу політичного вирішення придністровського конфлікту шляхом прямих переговорів між Кишиневом і Тирасполем з метою визначення правового статусу лівобережних районів Республіки Молдова і з залученням НБСЄ та інших механізмів.

12. Глави урядів Російської Федерації В. С. Черномирдін і України Л. Д. Кучма підписали угоди про науково-технічне та економічне співробітництво у галузі атомної енергетики, про принципи співробітництва та умови взаємовідносин у галузі транспорту, протокол про поетапне запровадження режиму вільної торгівлі, про неторговельні платежі і про трудову діяльність та соціальний захист громадян Росії і України, які працюють за межами своїх держав.

Міністри закордонних справ А. В. Козирєв і А. М. Зленко підписали Консульську конвенцію між Російською Федерацією і Україною.

13. Президенти Б. М. Єльцин і Л. М. Кравчук підкреслили корисність зустрічей на найвищому рівні і висловили готовність до продовження цієї практики.

Зустріч проходила в атмосфері взаєморозуміння і конструктивного діалогу.

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

«У нас вистачило мужності й розуму, щоб залишитися друзями»

Від її результатів, від позитивного розв'язання двома Президентами складних політичних та екологічних проблем у відносинах між Москвою і Києвом залежало: чи житимемо з Росією в мирі, дружбі як рівноправні незалежні держави.

Звичайно, наївно було б сподіватися, що протягом кількох днів переговорів (враховуючи й роботу урядової делегації на чолі з Леонідом Кучмою) вдасться відразу розрубати вузол гострих проблем, які нагромаджувалися не один місяць. Однак політика — це насамперед вміння йти на компроміси. І їх досягнуто. Причому, на відміну від загальноприйнятої формули, за якою «компроміс — це коли сторони не задоволені досягнутим, але однаковою мірою», цього разу, впевнений, і Україна, і Росія однаково із задоволенням сприйняли вирішене під час переговорів.

У сфері економіки нинішнього року ми матимемо російський газ. Нафту також. Правда, не в такій кількості, як хотілося б. Але нам гарантовано 20 мільйонів тонн. Треба більше? Будь ласка. Президенти домовилися: якщо Україна допоможе реанімувати тисячі свердловин, що бездіють у Західному Сибіру, добавка до видобутку нафти піде нам. Ряд інших економічних угод, підписаних Л. Кучмою і В. Черномирдіним, дають надію, що швидко пожвавляться зв'язки між підприємствами, відновляться платежі, врегулюються відносини власності. І на користь не лише України. Недарма ж відомий усім А. Вольський, голова Спілки підприємців Росії, напередодні зустрічі закликав керівників обох держав відновити розірвані економічні зв'язки. Набагато складніше вирішується питання щодо поділу зовнішнього боргу та закордонних активів колишнього Союзу. Втім, і тут є певний поступ. За словами Президента Російської Федерації, відразу після переговорів із західними кредиторами планується підписати двосторонню угоду.

А тепер про політичні результати російсько-української зустрічі на найвищому рівні. Усіма позитивно сприйнято зобов'язання Росії гарантувати нашу безпеку на випадок ядерного нападу, а також укласти спеціальну технічну угоду про надання Україні допомоги під час демонтажу стратегічних ракет і знищення їх боєзарядів. Без сумніву, це стане вагомим аргументом за ратифікацію українським парламентом Договору СНО-1 і приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. В чому, до речі, російська сторона, уклавши нову угоду про скорочення стратегічних озброєнь зі Сполученими Штатами, дуже вже зацікавлена. Підписання Консульської конвенції, призначення обома Президентами нового командуючого Чорноморським флотом, а також їх рішення створити координаційну раду для розв'язання спірних питань теж сприятимуть зменшенню напруженості у двосторонніх відносинах.

Нарешті ще одна добра ознака. Навряд чи днями на мінській зустрічі йтиметься про підписання запропонованого статуту СНД. Леонід Кравчук, інші члени української делегації дали своїм російським партнерам ясно зрозуміти, що в жодному разі не підпишуть документ, яким дехто прагне створити наднаціональні структури. Тобто висловилися з приводу проекту остаточно. Інакше це було б відмовою від побудови незалежної Української держави, поверненням до старих союзних структур. Щодо самої СНД, то Україна проти об'єднання країн, пов'язаних жорсткими зобов'язаннями на кшталт казармених. Водночас ми за співдружність, але таку, яка стане договором про добросусідство й співробітництво між дійсно суверенними державами. Для цього в першу чергу слід усунути економічні труднощі в рамках СНД, не поспішаючи з політичним об'єднанням. Саме з цією метою, як стало відомо, Україна вже розробила проект економічної угоди, який готова запропонувати на розгляд іншим учасникам співдружності. Борис Єльцин, виступаючи на прес-конференції, вже погодився з цією пропозицією.

Все ж, як на мене, найголовніше політичне досягнення переговорів у російській столиці — те, що Росія та Україна залишилися дружніми країнами. Погодилися закріпити цей статус у Договорі про дружбу, добросусідство і партнерство, який готується для підписання. Тобто, як наголосив Президент України, базуючись не на філософських формулах, а на реаліях сьогодення, завдяки двостороннім контактам змогли вийти на дорогу, відкриту для співпраці. Тепер треба добре пильнувати, щоб стараннями певних кіл і зліва, і справа, яких не бракує в обох країнах, нас знову не зіштовхнули з цієї дороги на манівці.

Ігор ГРУШКО,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

УКРАЇНА — ІЗРАЇЛЬ: ІСТОРІЯ СТОСУНКІВ ДВОХ ДЕРЖАВ ТІЛЬКИ ПОЧИНАЄТЬСЯ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Євреї змусили всю Європу, весь світ здригнутися від злочину, скоєного фашистами і їх прихвоснями проти єврейського народу. І світ збагнув, і приніс каяття. І власне з того покаяння народилося рішення ООН про утворення держави Ізраїль, сповнилася віковічна мрія цього народу про відновлення власної держави на власній землі. І ця держава пам'ятає кожного з 6 мільйонів євреїв, безвинно загиблих під час другої світової. Тут ці роки називають Катастрофою.

У комп'ютері меморіального комплексу Яд Вашем у Єрусалимі зібрано дані про три мільйони євреїв, загиблих під час Катастрофи. Збирання даних продовжується. Щоб нащадки і через сто, і через триста років могли дізнатися, де і коли прийняв мученицьку смерть предок.

Та найбільше вражає у цьому комплексі меморіал, присвячений пам'яті дітей. Ви заходите в першу кімнату і на вас дивляться фото дітей. Буквально кілька фотографій. Здається, все знайоме. Бо фото дітей, знищених війною, можна побачити в музеях, багатьох європейських міст. Але ось воно те, що вражає до потрясіння. Кілька свічок перед дитячими обличчями з допомогою цілої системи віддзеркалювання перетворюються на міріади вогників, міріади зірок—дитячих душ, і ви йдете у темряві серед цього космосу, який оточує вас з усіх боків і чуєте голос. Тихий жіночий голос читає імена, називає вік, країну загибелі. Враження від цього не можна передати словами.

Діти українських селян, загиблі по дорозі до Сибіру, діти українських селян, закопані у ту мерзлу землю, діти українських селян, опухлі, обтягнуті прозорою від голоду шкірою, діти, з усіх отворів яких ще заживо вилазили нутрощі, по яких повзали великі зелені мухи, хто згадує про вас?

Нікому було тоді забитись у жалобі, бо матері вже лежали мертві. І нікому було ховати матерів, бо чоловіки вже лежали в могилах, викопаних останніми з тих у селі, хто ще міг тримати заступ. Українські діти-мученики, хто пам'ятає вас з такою силою? Наші кілька книжок про голодомор (спасибі їх авторам) все ж не відображають і тисячної долі горя, випитого нашим народом. А пам'ятати — треба. Щоб не допустити над своїм народом ніякої чужої волі, хай і в найкращій словесній обгортці. Бо ніхто не сказав стільки слів про загальнолюдське щастя, як більшовики. І ніхто не знищив більше людей, ніж фашистський і більшовицький режими. Хто зможе це спростувати — хай спробує...

Мати історичну пам'ять, любити свою землю, свій народ — цих простих істин навчає візит до Ізраїлю. Тільки з цієї пам'яті і любові виростає повага до інших народів, розуміння їх долі і інтересів.

Президент України Леонід Кравчук і в промові під час офіційної церемонії зустрічі з Президентом Ізраїлю Хаїмом Герцогом, і під час зустрічей з прем'єр-міністром Іцхаком Рабіном, з міністром закордонних справ Шимоном Пересом, і в промові у кнесеті, і на урочистих обідах, і під час зустрічі з діловими колами підкреслював, що власне українська політика почала творитися зовсім недавно, після референдуму 1 грудня 1991 року. Все, що робилося в Україні до того, в тому числі й по відношенню до єврейства, не було українською політикою, бо визначалося за межами України.

З великою повагою і надією обидві сторони говорили про нинішні й майбутні стосунки і співробітництво. Прем'єр-міністр Ізраїлю з вдячністю прийняв запрошення відвідати Україну. Чимало ділових людей теж збираються до нас. Вони вже вклали кошти у створення інформаційної служби, що підказуватиме, які підприємства, які фірми зацікавлені у взаємному співробітництві.

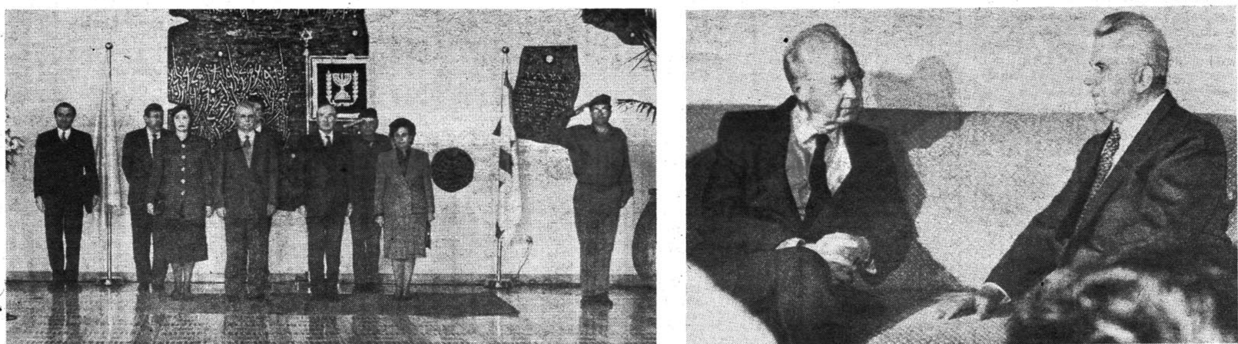
Ділова сторона стосунків і взаємоповаги була в меморіалі Яд Вашем в дні візиту підкріплена прикладом високої духовної сили. Шестеро громадян України отримали дипломи праведників світу. Їх вручають тим, хто під час другої світової війни рятував євреїв від неминучої загибелі. Робити це було непросто, бо в разі розкриття фашисти знищували і всю родину рятівників. Батьки Йосипа Сидорчука з Бродів Львівської області змогли це зробити. І єврейська дівчинка пережила Катастрофу і знайшла Йосипа Володимировича. Так само, як і батьки Стефанії Корніанкової не побоялися виходити, переховувати, а потім переправити до партизанів Рафаїла Шліхтера. Він прибився вночі до них після розстрілу. З ями вибрався. А потім дійшов до Берліна. а в 1947-му поїхав до Ізраїлю. І ось тепер знайшов. Батьки Ярослава Кутя і його сестри Валентини Кльоц з Бара Вінницької області рятували Миколу Мосенжника і його сина Михайла. І він теж їх згадав. Приклади, приклади... Вони свідчать про справжні стосунки українців і євреїв в Україні, про високу, зовсім не плакатну самопожертву. Люди, здатні так чинити під загрозою смерті, здатні і дітей та онуків виховати у взаємоповазі.

Історія справжніх взаємин України та Ізраїлю тільки починається.

Сергій ПРАВДЕНКО.
Єрусалим — Тель-Авів — Київ.

На знімках: Президента України з дружнною урочисто зустрічає Президент Ізраїлю з дружиною; відверта розмова з Прем'єр-міністром Ізраїлю.

(Закінчення в наступному номері).

ПОКИ НЕ ПІЗНО

Президія Федерації профспілок і постійна Комісія Верховної Ради з питань соціальної політики і праці вимагають негайно відновити роботу шостої сесії Верховної Ради України, щоб обговорити соціальну ситуацію в країні.

Це було перше в нашій новітній історії спільне засідання керівництва Федерації профспілок України і представницького органу Верховної Ради — її постійної Комісії з питань соціальної політики і праці. В засіданні також взяли участь члени Кабінету міністрів, представники адміністрації Президента, лідери галузевих і обласних організацій профспілок, деяких політичних партій.

Обговорювалося болюче питання — сучасна соціальна ситуація в Україні. Не було жодного промовця, який би не наголошував, що надзвичайно негативну реакцію в народі викликала постанова Кабінету міністрів від 23 грудня минулого року «Про регулювання цін».

Ось окремі витяги з доповіді президії Федерації профспілок, з якою виступив секретар президії А. Рибак: **«Прийнята Кабінетом міністрів постанова «Про регулювання цін» стала каталізатором практично неконтрольованого зростання цін на товари та послуги. Ціни сягнули далеко за межі, які прогнозував уряд. За його розрахунками вони мали зрости в 1,03—4,7 раза. Зокрема, на хліб — в 4,7; молоко — в 1,4; ковбаси варені — в 3 рази. Як показав оперативний аналіз, проведений 11—12 січня профспілковими організаціями в дев'яти областях і місті Києві, ціни на хліб і на м'ясо підвищено в 10 разів; на ковбаси і масло вершкове — більш як у 6 разів; на молоко — в 5—8 разів. Переважній масі людей стали недоступними громадські їдальні. Середня вартість обіду для школярів становить тепер 150 купоно-карбованців; для студентів — 220; у робітничих їдальнях — понад 250. В 10 разів підвищено тарифи на проїзд у міському транспорті, неймовірно зросла плата за комунальні послуги. Мінімальний споживчий бюджет на початок січня поточного року сягнув 22 тисяч, а фізіологічний прожитковий мінімум — 16 тисяч купоно-карбованців».**

Про надзвичайну ситуацію, яка склалася останнім часом і може призвести до соціального вибуху, говорили на засіданні голова Центрального комітету профспілки металургів М. Мінченко, голова ради профспілкових організацій Донеччини В. Гамаюнов, депутат Верховної Ради України В. Петров, інші учасники спільного засідання. Йшлося про те, що вже сьогодні знаходяться на грані зупинки величезні комбінати чорної металургії, коксохімічні, машинобудівні та інші заводи. Немає сировини, розірвано виробничі зв'язки з підприємствами колишнього СРСР, людям нічим платити заробіток. Прогресує приховане безробіття — на численних підприємствах трудящих відправляють в так звані довгострокові безоплатні відпустки. Неодноразово лунала вимога підпорядкувати Національний банк України Кабінету міністрів.

Йшлося й про інші соціальні болячки. Зокрема, наголошувалося, що доки уряд не забезпечить матеріально і морально пріоритет виробничника — робітника і селянина — з кризи нам не вийти. Адже нині вигідніше купувати і перепродувати, ніж виробляти. Заробіток рядової продавщиці в комерційному магазині більший, ніж в шахтаря і набагато більший, ніж в доярки. Уряд Л. Кучми поспішає, приймаючи декрет за декретом, часто не рахуючись з думкою профспілок та інших громадських організацій, а механізм введення цих декретів в дію місяцями не опрацьовується. Це й призвело, зокрема, до того, що пенсії ветеранам війни і праці допомога багатодітним сім'ям, малозабезпеченим у зв'язку з встановленими новими мінімальними розмірами заробітної плати і пенсій досі нікому не перераховувалися. Більше того, багато ветеранів ще й досі не одержали належної їм пенсії з розрахунку в 2300 карбованців.

На ці та інші запитання учасників спільного засідання намагався дати відповіді Віце-прем'єр-міністр України В. Пинзеник. Але його аргументи нерідко були надто непереконливі. І вже зовсім викликала здивування заява про те, що уряд, прагнучи хоч якось зарадити людям на Новий рік та різдвяні свята, виділив з державних ресурсів певну кількість м'яса за старою ціною, а спекулянти значну його частину «перекинули» з полиць магазинів на ринки.

Торкаючись проблеми продовольчого забезпечення населення, більшість учасників спільного засідання від імені профспілкових організацій і трудових колективів вимагала, щоб уряд ввів на нинішній скрутний період карткову систему чи якусь іншу форму нормування продовольчих товарів, так, наприклад, як це зроблено на цукор і вершкове масло, але щоб ці товари гарантувалися всім громадянам України за фіксованими цінами.

Учасники спільного засідання прийняли постанову, в якій висловлюється стурбованість розвитком подій, що відбуваються нині в Україні, прагнення якнайшвидше перебороти економічну кризу і на цій основі забезпечити соціальні гарантії населенню. Рекомендовано Верховній Раді України невідкладно заслухати повідомлення уряду про соціальні наслідки прийнятих ним нормативних актів.

Володимир ЧЕРКАС.

Продиктовано в номер

СТВОРЕНО АНТИІМПЕРСЬКИЙ ФРОНТ

15 січня заступник голови КНДС, заступник парламентської фракції КНДС, народний депутат України Микола Поровський виступив на прес-конференції з приводу кампанії, ініційованої групою депутатів Верховної Ради від Луганської області. Як стало відомо, ці депутати розіслали телеграми всім депутатам Верховної Ради України з пропозицією зібратися 18 січня на надзвичайну сесію Верховної Ради і розглянути питання про статут СНД і відміну заборони діяльності КПУ. Пропозиція провести надзвичайну сесію була зроблена депутатами без погодження з Президією.

М. Поровський повідомив, що за розгляд питання про відміну заборони на діяльність КПУ зібрано понад 200 підписів, що, однак, не означає, що всі ці депутати — однозначно за дозвіл компартії.

М. Поровський від імені керівництва КНДС і її парламентської фракції назвав цю кампанію спробою реанімації комунізму в Україні і включення її в оновлену імперську структуру. Він також розповів про результати поїздки групи депутатів Верховної Ради України у 43-ю ракетну армію СНД, розташовану на території України. Жоден з офіцерів не прийняв присягу на вірність народові України, хоча соціологічні опитування свідчать про те, що 80 відсотків з них готові це зробити. Заважає позиція командування СНД. Ракети, як і раніше, повідомив М. Поровський, націлені на США та західні країни, отже, Україна залишається ядерним заложником Росії.

16 січня у штаб-квартирі УРП 16 крайових київських організацій створили Антиімперський антикомуністичний фронт (ААФ), мета якого — не допустити повернення до влади комуністів і включення України у наддержавну структуру, якою за новим статутом має стати СНД. Ведеться кампанія за створення ААФ у республіканському масштабі.

Костянтин ПАРИШКУРА.

ЦЕ СОЛОДКЕ СЛОВО «СНД»

У Дніпропетровську відбулась нарада представників депутатських корпусів міської та районних рад, керівників підприємств міста. Подібні наради відбулись у Донецьку, Луганську, Запоріжжі. Мета: вимагати термінового скликання засідання ВР для розгляду місця і ролі України в СНД. Нарада, по суті, висловилася за підписання статуту СНД, яким би він не був. Зайшла мова навіть про відставку Президента, Голови ВР та розпуск парламенту. Аргументи: розрив старих зв'язків — не на користь України. Однак, учасники наради ратували саме за відновлення зв'язків на старих, а не на нових засадах. При цьому жодного слова не було сказано про гальмування економічних реформ, про те, як подолати кризу, не поступаючись незалежністю України. Нарада також запропонувала керівникам республіки консультуватися не лише з партіями та рухами, а й з місцевими органами самоврядування та держадміністраціями — у разі прийняття відповідальних рішень. Мабуть, учасники наради забули, що держадміністрація належить таки до виконавчої влади, а «представники депутатського корпусу» — це ще не весь депутатський корпус.

Тим часом Голова Харківської облради В. Тягло та представник Президента на Харківщині О. Масельський розповсюдили звернення до Президента України та Голови ВР. У зверненні наголошується: «на основі аналізу становища, що сталося останнім часом у трудових колективах та серед населення області», можна говорити про несхвальне ставлення до позиції України щодо проекту статуту СНД. Розрив чи навіть погіршення зв'язків між Україною та іншими державами СНД погіршить стан української економіки. Питання про підписання статуту СНД настільки важливе, підкреслюють автори звернення, що воно ніяк не може бути віддане на розсуд лише глав держав.

Микола КОСИИ.

ПОМІЖ НАМИ, ЙОГАМИ

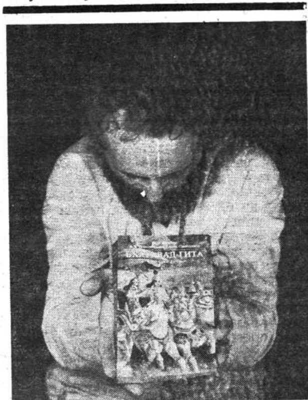
Характери

Чутками земля повниться: про людину, яка нехтує прізвищем, родом і плем'ям, яка під час Всесвітнього конгресу українців так здивувала іменитих гостей аскетизмом тіла і розкріпаченням душі, чути доводилося. Тому інакше як босоніж, у світлому індійському вбранні, з тилакою на чолі і косицею на потилиці я Супера й не уявляв. Повне його духовне ім'я Super Lord das, що поземному означає «Слуга Всевишнього». Однак у редакції він з'явився у звичному цивільному, скромному пальті і з легким капелюхом у руках. Невпізнанним він був доти, доки не почав говорити. Скажу відверто, вперше я слухав йога.

— Можливо, це вас здивує, але всі люди народжуються йогами. З самого початку ми являємо собою певну гармонійну цілісну сутність душі й тіла, яким визначено або мирне співіснування і духовний та інтелектуальний злет, або нескінченне протистояння — конфлікт з самим собою, з природою і навколишнім світом. Хоч як сумно, більшість з нас втрачає цю даровану нам від всевишнього Йогу вже до п'ятирічного віку. Людина всього лише духовна часточка Всесвіту, але ця часточка також прообраз Всевишнього. Шлях нашого становлення, самопізнання, самоутвердження відкривають визнане у світі авторитетне священне письмо — Веди, суть яких міститься у знаменитій «Бхагавад-Гіті». Ведичне письмо викладає науку духовної самореалізації, даючи змогу людині позбутися матеріальної залежності і мирських страждань. Це свого роду усвідомлення Абсолютної Істини — Верховної особистості Бога.

— А до речі, у чому вона, істина?

— Усе починається з усвідомлення того, що ми не є ці матеріальні тіла, з якими ми облудно себе ототожнюємо і яким по-рабськи служимо. Народження, хвороби, смерть є зло, позбутися якого дає можливість лише духовне розкріпачення: всі ми, духовні сутності, є часточками Верховної Душі, між нами одвічні взаємини. І ми повинні їх відновити...

— Це цікаво. А з чого, власне, починали розкріпачення ви?

— Наприкінці сімдесятих я зустрів свого першого гуру — духовного навчителя. На той час я вже оволодів було Хатха-Йогою і цікавився медитацією. Але, виявляється, це був тільки початок. Гуру порадив мені розпочати з очищувального голодування впродовж семи днів і перейти на вегетаріанство. Скажу відверто, це було нелегким випробуванням, але я справився з ним з честю. Сьогодні я сам раджу кожному, хто щиро прагне духовно-морального та інтелектуального відродження, відмовитися від м'яса, риби, яєць, виключити спиртне...

— Пане Супер, ваша діяльність вражає і захоплює. Знаю, наприклад, що ви з засновником Всесвітнього «SOS»-Центру — Центру виживання, консультантом з Йоги Міжнародної Школи бізнесу фірми «GRAND».

Спільно з Українським екологічним центром берете діяльну участь у розробці на новій методологічній основі концепції екологічної безпеки України, збирається створити екологічну гімназію, орієнтовану на глобальну екологію — МЕГАЕКОЛОГІЮ. Невже скрізь устигаєте? І що дає можливість підтримувати форму?

— Допомагає Бхакті-Йога. Вона надає сили і допомагає сконцентрувати їх на головному у вашому житті, розвиває стратегічне мислення і яснобачення.

— Передбачаю, що після нашої розмови у вас побільшає послідовників. Куди їм звертатися, щоб одержати необхідну консультацію, пройти курс навчання?

— Звертайтеся на адресу: Київ, вул Менжинського, 21-В. Візьміть участь у наших ранкових доброчинних програмах. Телефон — 244-49-44. Дзвоніть, не вагаючись. Ми маємо ефективні методичні посібники. А головне, кваліфікованих спеціалістів, обізнаних з Вищою Йогою, подаsucc у «БХАГАВАТ-ГІТІ».

— Наскільки достовірні чутки про неабияке яснобачення пана Супера?

— Чутки, звичайно ж, перебільшені. Хоч, наприклад, я один з перших спростував твердження щодо очікуваного близького «кінця світу». Цього, до речі, не варто боятися тим, хто читає «Бхагават-Гіту». У зв'язку з трагічною загибеллю академіка Легасова можу сказати про підступні біопатогенні зони в його офісі і на квартирі, що визначили, зрештою, його трагічний кінець. Взагалі долю передбачити нескладно, якщо ви живете у злагоді з Богом. Не це головне. Хочете передбачу вашу долю?

— Спокуса велика. Та не буду розпитувати. Не цікаво буде у майбутньому.

Сергій ВЛАД.

Фото С. БУКОВСЬКОГО.

Людина і закон

А СУДДІ ХТО?

Заголовок, звичайно, банальний. Але що зробиш, коли в даному випадку доречний. Скажу більше: честь третьої, судової, влади викликає великі сумніви. Якщо «заявочка» безпідставна, тоді навіщо у Дніпропетровську створювався міліцейський відділ по боротьбі з організованою злочинністю?

Ось так ставлять питання старший слідчий цього відділу Володимир Колюканов і його колеги-товариші.

...З трубопрокатного заводу викрали сорок одну тонну повномірних труб. За хабарі й підробивши документи. Слідчі старалися з усіх сил і з'ясували, що спочатку крав заступник директора малого підприємства «Рапід» Григорій Кравинський, а вже потім начальник цеху Віктор Тараненко, майстер дільниці Іван Борщ, начальник караулу охорони Микола Комаристов. Кравинський, одне слово, організатор, всі інші — співучасники. Та ось Дніпропетровський обласний суд виносить вирок: Кравинський ніби й поняття не мав, що вивозив крадені труби, тому досить з нього півтора року позбавлення волі. Зате решті можна й на повну котушку — 5, 6 і 7 років.

— Абсурд, нонсенс, дурниця... Та будь-якою мовою це казна-що, і юридичною також, — обурюється В. Колюканов. — Слідство переконливо довело, що Кравинський організував злочинну групу. Тепер він незабаром опиниться на волі і насміхатиметься з нас, що марно рвемо свої серця.

Ще випадок з парадоксальної практики. Зграя нікопольських «босяків» здійснила рейд до обласного центру. На трьох автомобілях, один з яких був наповнений обрізами, карабінами, рушницями і гранатами. Ризикуючи життям, їх вчасно затримали працівники відділу по боротьбі з організованою злочинністю. Далі слово — за судовою владою. Судили-рядили і раптом, не знайшовши у справі якихось папірців, присудили «пустунам» по року умовно...

До речі, одна з перших справ, якою починав утворений два з лишком роки тому відділ боротьби з організованою злочинністю, була так звана «справа Зельцера» — Дніпродзержинського завмага, який в окремо взятих гаражах забезпечив собі повну перемогу комунізму — наповнив їх достатком, найвишуканішими продуктами й делікатесами. Вже на стадії розслідування давалися взнаки спроби бодай «здрібнити» справу. І досі її суд не заслухав. Футболять, як м'яч, між районними, міським і обласним судами, та жоден ніяк не відважиться взяти у виробництво. На це навіть скаржиться прокурор області Григорій Ворсинов.

— Але ж чому справи бояться, як чорт ладану? — дивуються у міліцейському відділі колеги Володимира Колюканова, вже й не сподіваючись, що на Зельцера чекає справедливе покарання.

Микола НЕЧИПОРЕНКО.

Дніпропетровськ.

АНТИУКРАЇНСЬКИЙ МІТИНГ У СЕВАСТОПОЛІ

17 січня у Севастополі відбувся мітинг, організований Всекримським рухом виборців за Республіку Крим. Девіз — «Назад у Росію». Голова севастопольського комітету «Фронта национального спасения» О. Круглов сказав, що навіть коли б була створена конфедерація чи федерація слов'янських республік. «Севастополь мусить бути складовою частиною Росії», назвав Л. Кравчука «ненависним Севастополю Президентом». У мітингу взяли участь голова міськради В. Семенов і представник Президента у Севастополі І. Єрмаков. Останній спробував скоригувати хід мітингу, але натовп перешкоджав йому говорити.

Мітинг звернувся до керівників і громадян Росії, України і Республіки Крим, до командування ЧФ: «Севастополь був, є і буде містом військової бази Росії».

У резолюції мітингу акцентується необхідність скасування ВР Криму мораторію на референдум про незалежність півострова. Міськраді пропонується на черговій сесії сформувати делегацію для поїздки в Росію і переоформлення статусу Севастополя як міста РФ, а також зняти у місті всі прапори України і замінити їх прапорами РФ і Республіки КРИМ.

Олександр ПІЛАТ.

У ГАЛЕРЕЇ — МАРІОНЕТКИ

Виставки

Чим може привабити дорослу людину театральна лялька? Хіба що мрійливими спогадами про безтурботне дитинство? Але, на думку директора Дитячої картинної галереї Ю. Гаврилова, театральна лялька являє унікальний витвір мистецтва, поєднавши в собі працю письменників, художників, акторів. Тому й вирішено широко показати так званих маріонеток у залах картинної галереї. А приїхали вони з усієї України — Одеси, Донецька, Ужгорода, Полтави, Львова, ба навіть з музею знаменитого Образцова. І які вони різні! Ляльки — ветерани, що відпрацювали на сцені понад 50 років, навіть ляльки Фаворського вирушили у нелегкий шлях до Києва. Просто дивуєшся, як вдалося розмістити у невеликих залах понад 300 експонатів!

Коли малюки потрапляють сюди, то забувають про все, намагаючись не пропустити жодного слова з розповідей досвідчених екскурсоводів. А таке трапляється з ними, як відомо, у виняткових випадках.

Тож не втрачайте щасливу нагоду та поспішайте. Виставка працюватиме до кінця січня.

Наталя РИБАЧЕНКО.

Київ.

Постанова Кабінету міністрів України
від 13 січня 1993 р.
№ 16 Київ

Про порядок обчислення пенсій, що призначаються після 1 листопада 1992 року

У зв'язку із встановленням мінімального розміру пенсії за віком у сумі 2300 купонів на місяць і підвищенням рівнів усіх пенсій, призначених до 1 листопада 1992 р., у 2,875 раза Кабінет міністрів України **постановляє:**

1. При призначенні пенсій після 1 листопада 1992 р. заробіток, з якого обчислюється пенсія, множиться на такі коефіцієнти:

до 1970 року включно	4,37
за 1971 рік	4,24
за 1972 рік	4,13
за 1973 рік	4,01
за 1974 рік	3,91
за 1975 рік	3,77
за 1976 рік	3,6
за 1977 рік	3,52
за 1978 рік	3,44
за 1979 рік	3,38
за 1980 рік	3,24
за 1981 рік	3,19
за 1982 рік	3,08
за 1983 рік	3,03
за 1984 рік	2,97
за 1985 рік	2.89
за 1986 рік	2,81
за 1987 рік	2,72
за 1988 рік	2,52
за 1989 рік	2,31
за 1990 рік	2,03
за перше півріччя 1991 р.	1,65
за друге півріччя 1991 р.	1,25

Скоригований заробіток підвищується відповідно до Указу Президента України від 27 грудня 1991 р. «Про соціальний захист населення в умовах лібералізації цін». З одержаної суми обчислюється пенсія за нормами і на умовах, установлених Законом України «Про пенсійне забезпечення».

Якщо пенсію обчислено із заробітку до 1992 року, сума пенсії підвищується відповідно до Указу Президента України від 27 грудня 1991 р. «Про соціальний захист населення в умовах лібералізації цін», постанов Кабінету міністрів України від 1 червня 1992 р. № 296 та від 3 грудня 1992 р. № 677 «Про перерахунок державних пенсій».

При обчислюванні пенсії із заробітку до листопада 1992 р. пенсія підвищується відповідно до постанови Кабінету міністрів України від 3 грудня 1992 р. № 677 «Про перерахунок державних пенсій» та залежно від місяця звернення за призначенням пенсії за такими коефіцієнтами:

1992 рік	
січень	3,62
лютий	3,48
березень	3,33
квітень	3,19
травень	3,04
червень	2,78
липень	2,54
серпень	2,3
вересень	2,08
жовтень	1,87

У разі, коли при обчисленні пенсії береться заробіток починаючи з 1 листопада 1992 р., розмір пенсії підвищується залежно від місяця звернення за призначенням пенсії за такими коефіцієнтами:

1992 рік	
листопад	5,12
грудень	4,41

2. Визнати таким, що втратив чинність, пункт 2 постанови Кабінету міністрів України від 20 липня 1992 р. № 395 «Про додаткове коригування рівнів державних пенсій» (ЗП України, 1992 р., № 8, ст. 188).

Прем'єр-міністр України Л. КУЧМА.
Міністр Кабінету міністрів України А. ЛОБОВ.

У РАДІ НАЦІОНАЛЬНИХ ТОВАРИСТВ УКРАЇНИ

Наприкінці минулого року відбулося чергове засідання Ради. Головне питання — проведення І Всеукраїнської конференції керівників національно - культурних товариств, що проходитиме в Києві 19—21 лютого 1993 р.

Девіз конференції: «Всі ми діти твої, Україно!».

Створено робочий оргкомітет конференції, який склали керівники національно-культурних товариств, що входять до Ради. Головою оргкомітету обрано голову Ради національних товариств України І. М. Левітаса, заступником голови—П. М. Тамразова (президент Асоціації ассірійців України), директором А. А. Олейнікова (генеральний директор Фонду культур національних меншин України), відповідальним секретарем — В. М. Агаларханова (заст. голови Дагестанського земляцтва), культоргом — Е. П. Архипенка (директор Республіканського науково - методичного центру «Дружба»).

Визначено проблеми, що виносяться на конференцію. Це — механізм впровадження в життя Закону про національні меншини України (представництво національних меншин в органах влади на місцях, фінансування з держбюджету, право на вільний вибір національності тощо), статті про національні меншини в Конституції України, створення обласних та міських Рад національних товариств, проблеми національної освіти та ін.

Крім делегатів та гостей конференції на неї запрошено працівників міських адміністрацій, які відповідають за справи національностей.

19 лютого, в день приїзду, відбудуться збори, на яких у своєму колі зустрінуться представники окремих національностей.

Пленарне засідання буде проведено 20 й 21 лютого (до обіду), після чого відбудеться святковий концерт.

Генеральним спонсором конференції виступають Фонд розвитку культур національних меншин України, спонсором та організатором культурної програми — Республіканський науково-методичний центр «Дружба».

З усіх питань, пов'язаних з проведенням конференції, звертатися в оргкомітет 252103, Київ-103, вул. Німанська, 7. Тел. 296-39-61, (295-65-93, 553-98-51).

ЗІБРАЛИСЯ В КИЄВІ ДЕПУТАТИ,

стурбовані економічною ситуацією в державі і станом соціального захисту населення

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Іван ЗАЄЦЬ: Заклик приїхати на сесію спрямований лише на ескалацію напруженості. Ми є свідками кризи влади в Україні, від місцевої до верховної. І якби ініціатори скликання сесії поставили питання саме так, тобто про діяльність Верховної Ради, про виконання її рішень, то можна було б сказати, що це справді державна позиція. Тут же стоїть питання про те, щоб зіславшись на необхідність негайного розгляду декретів Кабінету міністрів, завдати удару по політиці незалежності і демократизації, щоб відновити діяльність комуністичної партії та повернути їй націоналізоване майно, змусити Президента підписати статут СНД. Отже, організація цього зібрання — це спроба своєрідного державного заколоту з метою повернення України під ярмо необільшовизму.

Валентин ТРИЗНА: Питання, заради якого наші колеги з Луганщини попросили зібратися народних депутатів, має суто економічний характер. Економічна ситуація в Україні ускладнюється, невпинно зростають ціни, зупиняється виробництво, розвалюється грошова система держави. Тіньові структури отримують надприбутки, а уряд закликає народ перетерпіти, пережити.

Отже, на мою думку, слід негайно домогтися від уряду звіту про свої дії, заслухати його програму, розібратися в декретах, прийнятих останніми тижнями. І, нарешті, розробити систему заходів для стабілізації ситуації.

О дванадцятій годині розпочалася зустріч. У залі засідань Верховної Ради зібралися представники Луганської, Дніпропетровської, Донецької, Запорізької областей та Республіки Крим, загалом майже 140 народних депутатів. На балконі — представники опозиції. Як нам стало відомо, зібрання розпочав Василь Дурдинець. Після нього виступили народні депутати Ягоферов, Козаренко, Аптер, Дорогунцов. Про відновлення діяльності КПУ не йшлося. Щодо статуту СНД, депутати побажали хоча б подивитися на нього. Головна вимога— негайно розглянути декрети уряду та скоординувати зусилля для їх реалізації.

Про підсумки цієї зустрічі та про рішення Президії Верховної Ради з питань, що розглядалися, ми повідомимо в наступному номері.

Андрій ВОЛЯ.

ЗАПУСТИЛИ РУКУ В КОНВЕРСІЮ

Реалії

Працівники СБУ по Миколаївській області, реалізуючи заходи щодо попередження незаконного вивезення кольорових металів (а таке останнім часом трапляється дедалі частіше), затримали 4 великовантажні автомобілі київського акціонерного товариства «Тіква», завантажені 20 тоннами мідного лому. Комерсанти одержали кольоровий метал у виробничому об'єднанні «Чорноморський суднобудівний завод» і мали намір вивезти його до Гамбурга (ФРН). Та акція не вдалася. Як і наступні.

У ході перевірки, як повідомив прес-центр обласної держадміністрації, встановлено, що у ВО «ЧСЗ» у зв'язку з конверсією накопичилася значна кількість так званих неліквідів, що користуються підвищеним попитом як на внутрішньому, так і на зовнішньому ринках. І заступник директора цього об'єднання Б. Гольберг санкціонував продаж 67 тонн мідних труб, 50 тонн труб мідно-нікелевих, 23 тонни мідного лому та 30 тонн алюмінієвого лому отому самому АТ «Тіква». Все перелічене мало бути вивезене до Гамбурга.

Від АТ «Тіква» мало надійти 71,5 мільйона карбованців, що набагато менше від ринкової вартості зазначеної кількості кольорових металів. Та найцікавіше, що за оцінками спеціалістів того ж самого «ЧСЗ» відходи міді і мідні труби можна було б використати у власних технологічних процесах. При тому, що саме через нестачу міді на третину скорочено нині потужності цеху кольорового литва, вироби якого украй необхідні для освоєння об'єднанням нових видів суден та іншої продукції.

Чим керувався Б. Гольберг, санкціонуючи укладання з «Тіквою» невигідної для «ЧСЗ» угоди, дадуть відповідь, слід сподіватись, правоохоронні органи, які нині розглядають матеріали угоди.

Проаналізувавши ситуацію взагалі, в облдержадміністрації дійшли висновку, що в результаті конверсії на суднобудівних заводах міста накопичилося чимало матеріалів, що користуються підвищеним попитом. Аби досягти найефективнішого їх використання та запобігти зловживанню службовим становищем, перед керівниками підприємств поставлено вимогу при реалізації неліквідів найретельнішим чином аналізувати власні виробничі потреби та економічну ефективність можливих угод, погоджуючи їх укладання з відповідними структурами облдержадміністрації.

З приводу цього рішення дехто одразу ж підняв гвалт, угледівши в ньому адміністративне свавілля та зазіхання на свободу підприємництва. Та в облдержадміністрації вважають, що ринок — це не хаос, при якому кожен робить все, що заманеться, навіть на шкоду власному трудовому колективові й державі, і випускати ситуацію з-під контролю не збираються.

Георгій ВОРОТНЮК.
Миколаїв.

Зверніть увагу

АКАДЕМІЯ ПРИЙШЛА

Наприкінці лютого цього року виповниться всього два роки, як у Тернополі було організовано на базі філіалу Львівського політехнічного інституту приладобудівний інститут Міністерства освіти України. Новий науковий заклад розпочав роботу над трьома основними проблемами: загальне приладобудування, медичне та приладобудування для переробної промисловості. І ось нещодавно на базі цього ще молодого закладу Інженерна академія України відкрила своє відділення. Його очолив вчений з всесвітньовідомим ім'ям львівський академік пан Ярослав Драган. Нова академічна установа працюватиме у галузі інформаційних ресурсів, економіки, розроблятиме нову медичну техніку, шукатиме нові технології виготовлення малогабаритних машин та механізмів для фермерських господарств. Пріоритетним завданням у роботі відділення Інженерної академії України, як зазначив проректор по науковій роботі академік пан Богдан Гевко, є розробка конструкцій і виготовлення двигунів всіх модифікацій для автомобільної і тракторобудівної промисловості. Правда, секція машинобудування академії здебільшого працюватиме на базі Харківського регіону. Але і тернопольяни будуть включені у виконання цієї важливої державної програми. Разом з цим творчі пошуки науковців академічного відділення будуть спрямовані також на вивчення проблем матеріалознавства, створення нового покоління систем зв'язку тощо. І віриться, що успіхи будуть, бо тут згрупувався великий науковий потенціал. Про це свідчить і той факт, що на базі приладобудівного інституту незабаром відбудеться міжнародний симпозіум.

Михайло ВАСИЛАШКО.
Тернопіль.

ПОГОДА

19—20 січня в Україні подекуди опади, сьогодні у північній половині без опадів, вітер західний, 7—12, у Карпатах подекуди пориви 15—20 метрів на секунду. Температура вдень 3—9 градусів тепла, вночі від 1 градуса морозу до 4 градусів тепла.

По Київській області сьогодні вдень без опадів, вітер західний, 7—12 метрів на секунду. Температура 3—8 градусів тепла.

Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

ІДЕОЛОГІЯ ДЕРЖАВНОГО БУДІВНИЦТВА

«Круглий стіл» Національного інституту стратегічних досліджень і «Голосу України»

Український народ має багатовікову і славетну історію, але його сучасна держава молода і вразлива, як дитина, що тільки-но зводиться на ноги. І все ж вона набирає швидкого росту. Одним із свідчень цього є наявність загальнонаціональної ідеї державотворення. Яка вона? І чи потрібна нам будь-яка ідеологія, коли ми зовсім недавно обома руками голосували за деідеологізацію? На ці та інші питання спробували дати відповідь за «круглим столом» доктори філософських наук В. Кремінь та Б. Парахонський, кандидати наук О. Валевський, С. Здіорук, М. Міщенко, В. Небоженко, П. Ситник, О. Штика.

В. КРЕМІНЬ: На мій погляд, нам потрібна як деідеологізація, так і ідеологізація. Суть першої полягає в тому, щоб звільнити від ідеології її інститути та сфери суспільного життя, яким вона протипоказана, відмовитися від тих постулатів, які не виправдали себе. Ідеологізація означає, на наш погляд: а) вироблення системи поглядів, якими має керуватися молода українська держава; б) практично надати цій ідеологічній системі основоположного значення у виробленні політичного курсу держави; в) розповсюдити знання про ідеологію, щоб її сприйняли і нею оволоділи люди.

Нинішній розвиток України свідчить про потребу своєрідного ідеологічного супроводу політики керівництва країни. Мабуть, слід застерегти від вироблення нової суперідеології, спроможної зумовити поведінку всіх у всьому. Йдеться про визначення загальнодержавницьких устроїв, які б підтримувала основна частина нації. Необхідно створювати також те, що називають суспільним ідеалом. Які ми раніше мали ідеологічні типи, ідеологічні системи, ідеали? В загальному розумінні такими можна назвати міфологію часів античності, релігію, функцією яких було інтегрувати суспільство. Що таке ідеологія з погляду науки? Це продукування, виробництво якихось ідей, цілісного комплексу поглядів. Головний чинник у формуванні ідеології — усвідомлення власних інтересів. Навіщо потрібна ідеологія? Щоб суспільство мало чітке уявлення про себе, про свій розвиток, напрям руху, свої інтереси і давало цілісну пояснювальну схему подіям, відносинам з іншими державами. Зрештою, вона визначає норми поведінки людей в тій чи іншій ситуації.

П. СИТНИК: Та мало сформувати ідеал, треба визначити ще й ціннісний бік цього ідеалу. Наскільки він відповідає потребам нації в цілому, загальнолюдським потребам, як узгоджується з загальнолюдськими цивілізаційними процесами і наскільки перспективний для людства. Надзвичайно важливий момент ідеології: наявність парадигми, моделі суспільного розвитку і шляхів, методів, засобів, які ведуть до реалізації ідеалу та атрибутів, які супроводжуватимуть його.

Ідеологія мусить відповісти ще на одне запитання: а хто буде все це робити? Адже можна вказати цілі й засоби їх реалізації, але не буде тієї сили, що здатна їх здійснити. Справжня дійова ідеологія орієнтована на певну соціальну силу, своїх носіїв, провідників ідей.

М. МІЩЕНКО: Я не згоден з Петром Кононовичем в тому, що ідеологія формується на базі суспільних інтересів. Ідеологія значною мірою сама формує суспільний інтерес. І тут я хотів би повернутися до співвідношення ідеології та міфології. Соціальна міфологія присутня в будь-якій ідеології. Одна з найважливіших функцій міфології — формування сенсу буття людини. В цьому плані чим більше міфологічна ідеологія, тим вона життєвіша, тим більше впливає на реальну поведінку людей. У цьому й полягла сила соціально-міфологічних концепцій XX століття.

П. СИТНИК: Ви гадаєте, що міфологія та ідеологія — поняття тотожні?

М. МІЩЕНКО: Гадаю, що в кожній ідеологічній концепції значною мірою присутній соціально-міфологічний аспект.

П. СИТНИК: Річ у тому, що нині ототожнюються два різні поняття — міфологія та ідеологія. Навіть солідні колишні наші ідеологи кажуть, буцімто треба знову створити новий міф, щоб підняти народні маси. Такий підхід однобічний. Справді, міфологія є елементом, складником ідеології. Але цінність ідеології полягає в тому, якою мірою вона зуміла подолати в собі оцей міфологічний елемент. Коли наводяться приклади, як міфи надихали широкі народні маси, то я з цим не зовсім згоден. Чи про комунізм думав селянин 1917 року? Ні, він сподівався одержати землю. На міф, на байку про «світле майбутнє» він не зважав. Головне все-таки в ідеології — інтерес, корпоративний чи класовий, залежно від того, на якому рівні він сформований. І чим більше відображає цей інтерес ідеологія, тим вона дійовіша. Найважливішим структурним елементом будь-якої національної безпеки держави постає її політична безпека. Якщо вона наявна, політична система відзначається стабільністю, суспільство внутрішньо консолідоване, а питання державного будівництва в усіх його площинах розв'язується своєчасно і ефективно. Можливе це за двох умов. По-перше, коли політична організація суспільства буде спроможна репрезентувати інтереси цього суспільства. По-друге, коли політичний режим буде придатний їх збалансувати.

Після розвалу Радянського Союзу, здобувши незалежність, ми сподівалися вирішити всі питання розбудовою ринкової демократії. Та ідея ринкової демократії не спрацювала. Яка ж ідея спроможна об'єднати сили нашого суспільства, консолідувати його та спрямувати на подальший розвиток? Хочемо ми того чи ні, але є в нашій Українській державі національна ідея. Вона й може бути основою її політико-ідеологічної доктрини. Ставлення до цієї ідеї не завжди в нас виважене. Вона має різні наголоси й висвітлюється в тій чи іншій площині, залежно від того, які сили пропагують її. Потрібно підходити до цієї проблеми науково.

С. ЗДІОРУК: Коли ви говорите, що за рік не спрацювала ринкова ідеологія, то, вибачте, це неточність. Ніяка ідеологія ще й не розроблялася, не діяла. Йде звичайнісінька політична боротьба. Оці констатації з уст науковців, державознавців — що кинутий у воду камінь, від якого розходяться кола по воді. Не треба таких констатацій, бо вони не підкріплені нічим і не відповідають реаліям буття. Коли люди голосували за незалежність, то вони думали про практичні реалії: що їм житиметься краще.

М. МІЩЕНКО: Хотів би висловитися про співвідношення національної та соціальної ідеї. Менталітет українського народу має таку особливість, що соціальна ідея домінує над національною. Можливо, навіть, що національна ідея українців якраз і полягає в гіперболізації ідеї демократії та незалежності особи. На мою думку, ця ідея і є домінантою українського менталітету. Можливо, невдача побудувати українську державу в XVII столітті і викликана тим, що запропонована ідеологія не відповідала менталітетові українців, засадам демократії. Звісно, можна говорити, що українську державу тоді намагалася задушити Росія, але маємо сказати на початку те, що та держава загинула, бо втратила підтримку народу. Народ відчув, що засади, зокрема ідеологічні, тієї держави не відповідають його суспільному ідеалові. І ця ситуація повторювалася постійно. Зокрема, в 1917—1918 роках, коли також існувала дилема «соціальне чи національне», коли УНР не змогла чи не встигла реалізувати соціальних ідей і теж втратила підтримку народу.

Ідеологічну доктрину потрібно виводити з існуючих соціальних потреб, а не нав'язувати вже готову. Подібний підхід принципово неплідний. Передовсім ми повинні проаналізувати соціально-класовий стан суспільства: чого хочуть робітники, селяни, управлінці, торговці тощо, а не нав'язувати певну доктрину. Це фундаментальна помилка. По-друге, ми повинні розгледіти ідеали, які б стимулювали рух суспільства вперед, а не повертати його до XVIII століття.

В. КРЕМІНЬ: Людство нині переживає переломний етап, воно набуло нової якості, стало цілісним. Не тому, що комусь так захотілося, а тому, що стало за можливе самознищення. Чи то через ядерну війну, чи то іншим чином. Суспільство у світі цілісне, а тому державотворчі функції, зв'язки, якими трималася раніше держава, стають міждержавними, загальноцивілізаційними.

У цих умовах зростає значення національного чинника як державотворчого. Гадаю, що розпад Радянського Союзу, Югославії, Чехо-Словаччини в наш час не випадкові. Цілісність світу дала можливість безпосередньо кожній більш-менш чисельній нації увійти до світової спільноти. Отже гармонійне поєднання загальноцивілізаційних тенденцій та національного змісту є найважливішою умовою життєвості тієї ідеологічної системи, яку має виробити українське суспільство.

П. СИТНИК: То в чому ж стрижень ґотової ідеології? Якою вона має бути?

В. НЕБОЖЕНКО: Не можна говорити, що національна ідея реалізується в державній формі. Тут упродовж тисячоліть були, існували державні форми, право, закон і про це не слід забувати. Останні 70 років також існувала в певній формі, інша річ — якій. Ці дві обставини для мене як соціолога дуже важливі. Справді, тут уже йшлося про могутню політологію в минулому, але спробуйте застосувати її нині. Я проти єдиної ідеології за рахунок інших. Ми не вміли боротися ідеологічно: людину або забирали, або та боротьба велася на Заході. Тепер треба навчатися тому, чого в нас не було ніколи: торгувати, спілкуватися з ідеологічними опонентами. Що таке буде українська державна ідеологія? Це система поглядів, яка обгрунтовуватиме роль держави. Українська держава виживе тільки тоді, коли вона сама себе обмежить.

Може, не мені це казати, але, драматизм, але суть української національної ідеї полягає в тому, що в українців дуже сильне почуття індивідуалізму, основи демократії (хутори, маленькі містечка, помістя не випадкові: держава, право, порядок тут є також, тут дуже глибокі традиції державності), а з іншого боку — любов до України. І все це в кожному на рівні підсвідомості. Здається, що одне легко випливає з іншого, та це не так. Індивідуалізм спонукає його до якихось демократичних форм, а любов до України вимагає об'єднуватися тільки на якомусь одному зрізі. Один наполягає на правах нації, інший віддає перевагу правам людини. А має бути і те, й інше.

В. КРЕМІНЬ: Є загальнолюдські інтереси, але загальної людини немає. Людина завжди конкретна. І ті загальноцивілізаційні інтереси відображує та конкретна людина, виходячи зі свого національного, соціального стану, якогось конкретного становища. Не треба протиставляти загальнолюдське та особисте, класове.

П. СИТНИК: Висуваю на ваш розгляд цю ідею — реальний гуманізм. Не абстрактний, а саме реальний. Ця ідея не нова, її заклав ще Гегель. Цей апологет буржуазії мав чітко розвинені концепції про два принципово різні етапи досягнення кінцевої мети розвитку людства. Перший — це правова держава, в якій панують закони, примус. За Гегелем, вона не що інше, як перехідний щабель справжньої спільності — моральної (від моральності) держави. У такій державі діє не закон, а «живе добро». Те живе добро, самоцінність людського життя й мають стати ідеалом для українського суспільства. Маємо створити такий гуманізм, який би поставив людину з її потребами та інтересами в центр діяльності всіх сучасних інститутів.

Б. ПАРАХОНСЬКИЙ: Хочу рішуче заперечити. Виходить, що знову ми як філософи висуваємо нову ідеологію, шукаємо механізми впровадження її в життя — все це вже було. Отже, стратегічне завдання України на наступному етапі — створювати таку ідеологію, котра, можливо, відтворюватиме риси постіндустріального суспільства, або таку, що заглядає ще далі в майбутнє.

П. СИТНИК: Це міф, до того ж шкідливий. 13 відсотків населення володіє 79 відсотками всіх ресурсів земної кулі. Якщо ми орієнтуватимемося на те, що 87 відсотків йдуть до такого рівня, то це нереально.

О. ВАЛЕВСЬКИЙ: Ми зараз не можемо відповісти на запитання, якою буде ідеологія. Маємо сумнівний досвід марксистсько-ленінської ідеології, коли були всі відповіді й жодного запитання. Коли вже є держава, але ще немає державної доктрини — це добре. Бо є діапазон вибору. І мені не хотілося б, щоб створювався спеціальний державний орган, який би розробляв цю ідеологію. Інакше виникне радикальна реакція несприйняття. Державні інститути повинні постати арбітром у виборі найприйнятніших ідеологічних концепцій інтелектуалів.

В. НАБОЖЕНКО: Чи є нині в Україні щось об'єднуюче? Є. Але не націоналізм, не демократія і навіть не ідея державності (бо 30 відсотків населення ще не вірить у цю державу, їм ще належить повірити в неї). Єдине, що об'єднує всіх і повинне увійти як складник до державної ідеології — це ідея соціальної стабільності. Соціально-політична стабільність — це єдина тендітна основа для всіх.

Україна дуже складна держава для вироблення спільної ідеології. Упродовж багатьох століть Україна не була цілісною. Йдеться не лише про те, що вона не була державою, вона не була й територіально разом. Це сформувало різні цінніс інтереси, вони стали різні у різних регіонах. Тож, якщо політичні партії абсолютизуватимуть інтереси якогось одного регіону, то це призведе до суперечок, до розшматування України. Має йтися про такі основоположні принципи, ідеї, які переважна більшість населення сприйняла б як свої. Можливо, навіть у даному разі краще підходить термін «українська ідея», не як суто національна, а як ідея всіх тих, хто сьогодні проживає в Україні. Мусимо м'ятати: ні історичне мин України (за всієї поваги до нього), ні загальноцивілізаційні речі (також за всієї поваги до них) не зможуть забезпечити в кінцевому підсумку стабільність ідеологічних основ та розвитку України загалом. Ідеологічні принципи мають бути такими, що відображатимуть інтере всіх, що нині живуть в Україні.

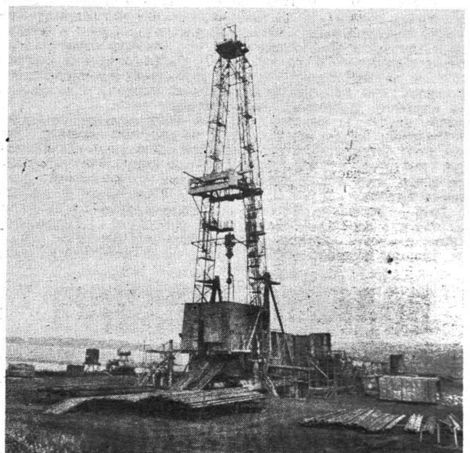
О. ВАЛЕВСЬКИЙ: Тоді виходить так, грубо кажучи, що всі ми повинні йти за натовпом. Ідеологію завжди виробляли мислителі і тільки мислителі.

В. КРЕМІНЬ: Я б сказав так: треба йти не за натовпом, а за народом і відображати його інтереси. Справді, ідеї мають продукувати мислителі, але якщо вони відображають інтереси народу. В іншому разі вони являть нежиттєвість і консолідуватимуть суспільство. Скажу більше: вийти за межі інтересів більшості неможливо, ми вже намагалися, будуючи соціалізм, відірватися від конкретики. То й нині прогресивні, але відірвані від людей ідеї мислителів, які б ті не були розумні, не будуть реалізовані.

М. МІЩЕНКО: Але, щоб створити можливості для вільного обміну ідеями, також потрібна певна ідеологія.

Відсутність загальноприйнятної ідеології негативно впливає на реформування нашої країни. Позначається й на якості розробленого проекту Конституції. Не відчувається, що вона виходить з якоїсь єдиної ідеологічної концепції. Не бачимо нашого суспільства як цілісного. Ідеологічна побудова підказала б, у якому напрямі реформувати економіку. А відсутність її не дає змоги виробляти цілісну політику і в економіці, і в соціальній сфері тощо. Тому й має величезне значення вироблення загальноідеологічних принципів, які б цементували Українську державу, суспільство в цілому. Згадаймо, що за становлення капіталізму на Заході його ідеологією була ідеологія протестантизму. Не можна так абсолютизувати, мовляв, налагодимо економіку, а вже на основі її потім розроблятимемо ідеологію. Щоб поставити на ноги економіку й потрібна ідеологія.

Підготував до друку Олександр НЕЖИВИЙ.

ХТО ШУКАЄ, ТОЙ ЗНАЙДЕ

Енергетична криза — чи не найважливіша серед тих причин, через які лихоманить економіку України. Нафта — це своєрідна кров господарського комплексу держави. Немає її — завмирає життя. Як усе-таки економіка України залежить від нафти Росії, інших колишніх республік СРСР? А чи не спроможні ми обійтися самі? Чи всі нафтові комори України вже розвідані й спустошені? Чи правильно ми ведемо розвідку корисних копалин? На ці та інші запитання намагаються відповісти автори «Голосу України».

Щорічний видобуток нафти й газу в Україні не відповідає потенційним можливостям основних нафтогазоносних басейнів — Дніпровсько - Донецької западини (ДДЗ) і Карпатського регіону. Але впевнено можна сказати, що нам без імпорту цієї важливої сировини власними ресурсами не обійтися. Тому важливо знати, скільки треба ввозити, а наскільки ми зможемо себе забезпечити власними ресурсами.

Принципово новими відкриттями за останні роки є родовища в зоні кристалічного фундаменту (Харківська, Полтавська обл.) і під зсувом Покутсько-Буковинських Карпат (Лопушнянське родовище в Чернівецькій області). Та попри досить високу геологічну вивченість України, ще залишаються великі перспективи відкриття нових геологічних об'єктів складної будови, в яких, за сучасної технології геофізичних і бурових робіт, можуть бути знайдені родовища нафти й газу.

Сьогодні геофізичні експедиції використовують сейсморозвідувальні й картонажні станції (виробництва Росії), конструкції й функціональ-

До уваги уряду

ні можливості яких не відповідають вимогам завдань, які повинна вирішувати сучасна геологія. Одержані геофізичні матеріали з таким рівнем технічних засобів не задовольняють повною мірою вимог нафтогазової геології, не користуються повною довірою з боку експертів зарубіжних фірм, які хотіли б купити геофізичні матеріали українських басейнів, щоб вивчити доцільність інвестування своїх капіталів в нашу промисловість.

Тому, щоб розширити видобуток нафти й газу в Україні, а також вийти з геофізичними роботами в зарубіжні країни, необхідно негайно переоснастити геофізичні організації, які виконують пошукові й розвідувальні роботи нафти й газу.

Вирішення цього питання має два напрями. Перший — розвивати своє власне геофізичне приладобудування, включно й на підприємствах оборонної промисловості. Другий — закупити за кордоном сучасні геофізичні прилади, обладнання і ЕОМ

Думаю, що сьогодні потрібно працювати одночасно в обох напрямах. Пропозиції з цього питання Держкомгеологія надіслала урядові ще на початку минулого року. Спілкування ДГП «Укргеофізика» зі Львівським радіотехнічним інститутом, НВО «Славутич» (Київ) та іншими показали наявність великих можливостей підприємств оборонної промисловості в розробці й виготовленні геофізичної апаратури і обладнання на міжнародному рівні.

Для ефективнішої роботи геофізиків необхідно розв'язати ще дві проблеми. Перша. Успіх забезпечення нафтою й газом залежить від того, в яких обсягах виконуються пошукові роботи і особливо геофізичні дослідження. Тому попри складне економічне становище держави необхідно принаймні не зменшувати обсягів пошукових робіт.

Друга. Виконання геофізичних робіт супроводжується необгрунтованими обмежуваннями, заборонами місцевих влад і власників землі, що збільшує термін робіт і їх вартість у 2—3 рази. Питання полягає в тому, щоб у кожній області один із заступників голови держадміністрації відповідав за вивчення надр, а збитки сільському господарству від проведення геофізичних робіт відшкодовувались, виходячи з державних закупівельних цін. Урядові необхідно видати відповідний документ щодо цих організаційних питань виконання пошукових робіт.

Микола КІВШИК,
генеральний директор ДГП «Укргеофізика» Держкомгеології України, кандидат геолого-мінералогічних наук.

Є СТО СПОСОБІВ ЗБІЛЬШЕННЯ НАФТОВИДОБУТКУ

Нафтодобувальна галузь України має давню історію, яка бере початок від 1888 року. За більш як 100-річний період розвитку цієї галузі були піднесення й спади видобутку нафти: свого максимуму він досяг у 1972 році, а потім почав знижуватися.

Зростання видобутку нафти обумовлюється тим, що на сході республіки було відкрито великі родовища в Чернігівській, Сумській та Полтавській областях: Гнединцівське, Леляківське, Глинсько-Розбишівське, Качанівське і на заході: Битківське та Долинське.

Наступні пошуково-розвідувальні роботи на території республіки не привели до відкриття подібних родовищ нафти. Розвідка та освоєння нових нафтових родовищ, пов'язані зі значним підвищенням глибини (до 5000 м), стають складнішими і вимагають величезних фінансових і матеріальних затрат. У зв'язку з цим постає необхідність по-новому подивитися на такий резерв, як розвідані запаси нафти на освоєних та облаштованих нафтових родовищах.

За період розробки відкритих родовищ добуто лише п'яту частину нафти від початкових геологічних запасів Так, традиційними технологіями за більш як 40-річний період експлуатації добуто з Долинського родовища 12 відсотків нафти, з Битківського — 8. При існуючих методах коефіцієнт видобутку можна значно збільшити

Таким чином, в родовищах, де нафта залягає дуже складним геологічним комплексом, є кілька сот мільйонів тонн її запасів, що важко добуваються, тобто більш як 60 відсотків від кількості залишкових запасів України. Крім того, разом з нафтою в надрах родовищ є більше як 40 мільярдів кубометрів попутного газу — цінної сировини для хімічної промисловості

У зв'язку з цим постає невідкладна проблема максимального видобутку нафти на діючих родовищах. Тому виникла настійна необхідність посилити науково-дослідницькі, дослідно-конструкторські та промислові роботи по створенню та втіленню нових ефективних технологій і техніки, що забезпечують істотне підвищення нафтовіддачі пластів. Підвищення нафтовіддачі на 15—20 відсотків практично подвоює існуючу сировинну базу республіки.

У світовій практиці провадяться дослідження по більш як десяти напрямках підвищення нафтовіддачі пласту, у тому числі впливом на нього фізико-хімічними методами. Відомі методи збільшення нафтовіддачі спрямовані, в основному, на підвищення коефіцієнту витіснення нафти з пласту. Під час їх втілення досягають збільшення коефіцієнта витіснення на 10—15 відсотків. Але в той же час вони охоплюють впливом невеликий обсяг покладу нафти.

Спеціалістами інституту Укрдіпрондінафта розроблено нову технологію видобутку нафти з пласту, відмінною особливістю якої є комплексний вплив на поклад. Технологія спирається на попереднє регулювання рухомості чинника, що витісняє, в пласті та витіснення залишкової нафти водонафтовою емульсією, що є ефективним і на слабодренувальних обсягах покладу. Вона апробована в умовах Леляківського родовища об'єднання «Укрнафта», де умови видобутку нафти ускладнені.

Цікаві роботи, проведені на мелітових відкладеннях Битківського родовища, де після кількох років експлуатації пластовий тиск різко понизився. Проте самою природою була підказана можливість підтримання тиску в нафтовому пласті за рахунок перепуску газу з горизонту, що лежить нижче, в якому тиск вищий, ніж у нафтовому. Це дало змогу додатково одержати понад 900 тисяч тонн нафти. Але через 7—8 років знову почав знижуватися пластовий тиск а разом з ним і видобуток нафти. Надалі на цьому покладу почали застосовувати водогазову репресію, що дало можливість стабілізувати і дещо підвищити річний видобуток нафти. І за 18 років застосування водогазової репресії з менілітових відкладень Битківського родовища було видобуто 742 тисячі тонн додаткової нафти.

У 1986 році за технологією, розробленою ЦНДЛ ВО «Укрнафта», було розпочато процес нагнітання гарячої води (до 1000° С) на Луквинському родовищі високов'язкої нафти. Внаслідок такого заходу з'явилася можливість видобувати високов'язку нафту в обсягах, що проектувалися.

Цікавими є і проведені роботи на ділянці Міріам, де поклад складної геологічної будови і насичений мало'язкою нафтою. Складність геологічної будови стрийських відкладень ділянки Міріам полягає в тому, що вони характеризуються високою неоднорідністю і колекторами з низькою проникливістю.

Процес було розпочато на площі 17 гектарів з багатьма порушеннями технології. Однак підвищення температури у пласті дало позитивні результати. Технологічний ефект становив 61,8 тисяч тонн додаткової нафти.

Таким чином, розпочаті 15 років тому перші дослідно-промислові дослідження за новими методами підвищення нафтовіддачі пластів дали позитивні результати, але через різні причини не були закінчені. Але ж саме в Україні зароджувалися перші технології підвищення нафтовіддачі з допомогою теплових методів впливу і знайшли втілення як на своїх родовищах, так і в інших державах СНД. Отже, цією проблемою треба займатися широкомасштабно, для чого необхідно на рівнях урядових органів розв'язати питання фінансування. На початковому етапі, в рамках Держкомітету з питань технологій та техніки України, необхідно розробити спеціальну цілеспрямовану республіканську програму по розробці нових технологій та техніки для максимального видобутку розвіданих запасів.

С. ДОВЖОК,
директор наукового відділення інституту Укрдіпрондінафта.

К. ОГАНОВ,
вчений секретар науково-інженерної комісії з проблеми підвищення нафтовіддачі пластів АН України.

«Cito!»

СЬОГОДНІ В УКРАЇНІ:

— 130000 дітей з аномальним розвитком органів;

— 25000 дітей хворих на церебральний параліч, і кожного року їх кількість збільшується на 2500—3000.

— 114 дітей на кожну 1000 страждають від захворювань нервової системи і органів чуття.

Діти-інваліди — кара державі, яка не змогла підпорядкувати свою діяльність інтересам громадян. Але вона не хоче нести ту кару і перекладає вантаж відповідальності за долі скалічених дітей на їх родичів. Останнім часом, правда, різні державні установи намагаються вирішувати окремі проблеми дітей-інвалідів, але це не змінює картини в цілому. Навпаки, робить її фарби контрастнішими. Ми бачимо щасливі обличчя дітей, яким пощастило потрапити на свято життя і бачимо обличчя тих, кого батьки виводять і виносять під стіни підземних переходів, щоб просили милостиню.

Невже наші керманичі й справді вирішили позбутися баласту на кораблі, який потрапив у бурю! Та чи варте майбутнього суспільство, яке рятується такою ціною!

ПОДАЙТЕ ІНВАЛІДУ КОПІЄЧКУ, А ДЕРЖАВІ — СОВІСТЬ

КАЖУТЬ, що ніхто не застрахований від тюрми і від суми. У наших умовах — ще і від дитини-інваліда. Склалася думка, що народитися така може тільки у розпутних батьків. Сьогодні несприятливі корективи в організм вносять екологія, медикаменти. Додайте сюди неправильне харчування, неграмотний медичний нагляд...

Інвалід дитинства — це страшно. Страшно не тільки самому інвалідові. Страшно його батькам. Адже суспільство, завжди готове осудити їх, якщо відмовляться від хворої дитини, не готове допомогти їм, якщо залишаються вірними батьківському обов'язку. А в них проблем!.. І що старша дитина, то їх більше. Як боротися з недугою? Як зберегти від простудних захворювань, що провокують загострення основного? Як прожити родині, якщо мама не працює у зв'язку з доглядом за інвалідом? Куди влаштувати підлітка-інваліда? Де взяти необхідні ліки? Нема до кого звернутися за порадою і допомогою. Хіба що до товариша по нещастю...

Воно, нещастя, й згуртувало батьків дітей-інвалідів нашого міста в асоціацію. Згідно статуту, в завдання АЗДІ (Асоціація захисту дітей-інвалідів) входить: залучення громадськості до проблем дітей-інвалідів, трудова і медико-соціальна їх реабілітація, створення центру спілкування дітей-інвалідів до 18 років. У 1990 році АЗДІ об'єднувала 120 родин, а у вересні 1992 — вже 450. Тому розв'язувати проблеми на громадських засадах стало неможливо — і в АЗДІ з'явилися вивільнені працівники.

Завдяки допомозі депутатів міської Ради деякі з наших проблем удалося розв'язати. Започатковано створення реабілітаційного центру. При дитсадочку міськвно відкрито малокомплектні групи для дітей-інвалідів. Дітей нині розвозять в дитячі садки та інтернати, розташовані в інших містах. Сім'ям з дітьми-інвалідами виділено земельні ділянки під гаражі, садові ділянки, а також надано можливість обслуговуватися промисловими і продовольчими товарами у спеціалізованих відділах магазинів.

Але не все можна вирішити на рівні міста.

Візьмімо проблему матеріального забезпечення. Родини з дітьми-інвалідами, як правило, бідні. Батьки надриваються в пошуках додаткового заробітку, але... Батьки — це якщо обоє залишаються з дитиною. Адже часто тата не витримують випробувань. І як прожити мамі на злиденну допомогу, належну дитині, та аж ніяк не розраховану на те, що мама має його доглядати? А спробуй знайти роботу. Тим більше тепер, коли всюди скорочення штатів.

Далі — проблема лікування. Комусь допомагає традиційне, комусь — нетрадиційне. Іншому потрібно поїхати до санаторію. Але на які кошти? Власних, як ми виявили, в таких сім'ях негусто. А держава умиває руки. Навіть у випадках, коли, здавалося б, відмовляти у допомозі нелогічно. Скажімо, є в нас хлопчик із захворюванням легенів, який лікувався в Берліні. Він син «чорнобильця», і оскільки всі ми сплачуємо «чорнобильський» податок, то, мабуть, заробили на лікування для Жені. Але марно оббивають пороги високих відомств батьки хлопчика. Що вже говорити про дітей, батьки яких не належать ні до яких пільгових категорій? І що говорити про лікування за кордоном, якщо нема коштів повезти дитину до найближчого курорту?

Наступна проблема — харчування. Добре харчування допомагає організму, що росте, боротися з недугою. Але за нинішніх цін забезпечити його неможливо. Коли існувало об'єднання «Продтовари», дітей-інвалідів забезпечували продовольчими і промисловими товарами згідно переліку, затвердженому постійною комісією з торгівлі міської Ради народних депутатів. Після ліквідації об'єднання асортимент товарів у цих відділах вкрай збіднів.

А організація догляду за дитиною? Роками возять дітей із захворюванням органів слуху і дитячим церебральним паралічем до дитячих садків і шкіл-інтернатів інших міст, позбавляючи їх батьківської ласки і піклування. Нелегко пережити такій дитині розрив із сім'єю. І треба було створювати спеціальні групи і класи в кожному місті.

А соціальна реабілітація? В розвинутих країнах успішно виховують і привчають до праці дітей з відхиленнями у розумовому розвитку. Спробували й ми організувати групи при дитячих садках, але зіткнулися із безліччю перешкод. Як і тоді, коли намагалися заснувати малі підприємства при АЗДІ: великі податки не дали їм розвинутися, і питання трудовлаштування інвалідів залишилося невирішеним.

Хворобливе питання — фінансування вивільнених працівників АЗДІ, які займаються проблемами дітей-інвалідів. Не можу погодитись, що воно повинне йти за рахунок внесків батьків. Утримують же працівників кімнат школярів, клубів молоді, центрів позашкільної роботи з учнями за державний рахунок. Адже вони займаються тільки дозвіллям. Ми ж — усіма життєво важливими питаннями. Але стоїмо з простягнутою рукою. То подадуть з держбюджету, то зроблять благодійний внесок багатші підприємства... Істотну допомогу подають СП «Фейстаг-Вікторія», виробниче об'єднання «Енергомашспецсталь», АО «НКМЗ», СКМЗ, МП «САКО», МП «Люкс», МП «Август»...

Діти-інваліди — це в основному продукт нашого погано організованого суспільства, існуючого всупереч усім законам природи. І чи не обов'язок держави їм допомагати?

Л. МАЛЕНКО,
голова комітету Асоціації захисту дітей-інвалідів.
Краматорськ.

ЗАВОДИ ДИМЛЯТЬ — ДІТИ ХВОРІЮТЬ

Індустріальний Маріуполь — одне з найнебезпечніших у плані екології міст світу. Та куди подітись? І в півмільйонному місті все йде своєю чергою: люди закохуються, одружуються, народжують дітей...

А діти хворіють. Понад 600 із них страждають на церебральний параліч, 179 — на онкологічні захворювання.

Працівники Маріупольського відділення Дитячого фонду України намагаються по можливості полегшити їм життя, забезпечивши медичною допомогою, доглядом і харчуванням.

На знімку: у Світлани Сьоміної — пухлина головного мозку. Їй зроблено кілька операцій, але полегшення не настало. Єдина надія — операція у Німеччині чи Франції. Дитячий фонд сподівається знайти необхідні 30 тисяч марок.

В. ДЕМБИЦЬКИЙ,
В. НЕСТЕРЕНКО.

ПОВІР У СЕБЕ. І ТРОШКИ В НАС...

Здавалося, все передбачено: і доставку дітей у табір «Сосновий бір», і зустрічі з цікавими людьми, і творчі заняття... Та 31 грудня прорвало водогінні труби. Фестиваль опинився під загрозою зриву. Що це означало для дітей, яких доля обділила не тільки святами, а й нормальним буденням, розповідати не треба. І головний лікар санаторію-профілакторію «Сосновий бір» Микола Саранча, так би мовити, кинувся на амбразуру. За кілька днів разом з працівниками санаторію він зробив його діючим. І свято почалося!

Та що ж за свято? Нагадаємо, що «Голос України» писав про перший Всеукраїнський фестиваль творчості дітей-інвалідів, який проходив минулого року в Одесі, і благородна справа, що її започаткувала Спілка піонерських організацій України, знайшла своє продовження. Готуючись до наступного Всеукраїнського, Київ провів міський фестиваль «Повір у себе».

Повір у себе! Кращого гасла для такого свята і не придумаєш. Кому, як не дітям, обділеним здоров'ям, треба повірити в те, що вони потрібні суспільству, цікавлять його і можуть чогось досягти. Саме в цьому і хотілося їх переконати, тому організували фестиваль таким чином, щоб діти могли і зустрітися з цікавими людьми, і продемонструвати свої таланти. Дякувати спонсорам — а це були Інженерний центр, Київкнига, Київконцерт — все вдалося на славу.

Зрозуміло, то добре, — себе показати й на інших подивитися. Та ще краще — познайомитися з тими, хто спроможніший і будні твої наповнити новим змістом. Тому організатори фестивалю — Комітет з питань молоді Київської міської держадміністрації і Спілка дитячих та юнацьких організацій — постаралися познайомити дітей-інвалідів з інструкторами Спілки — всі 128 вони взяли участь у святі. Треба думати, що зав'язалися контакти, корисні обом сторонам.

Марина ДЯТЛОВА.

Фото Олекси ВАЩЕНКА.

ПОРЯДОК У ТАНКОВИХ ВІЙСЬКАХ!

Прес-центр Міністерства оборони України вирішив організовувати час від часу виїзди журналістської братії у війська. Починання прес-центру ставить на меті не лише допомогти представникам мас медіа краще розумітися на військових проблемах, а відтак і бути об'єктивнішими, висвітлюючи їх. Військові журналісти хочуть, щоб їхні колеги на власні очі побачили «хаос та розвал Збройних Сил України», про які так затято галасують нині деякі народні депутати — ініціатори збирання підписів народних обранців за відставку міністра оборони генерал-полковника К. Морозова (їх уже зібрано 155).

Напередодні поїздки журналістів у війська редакція одержала відкритого листа підполковника П. Недзельського, адресованого одному з організаторів підписів за відставку Морозова народному депутатові України І. Валені.

«...У своїх виступах депутат І. Валеня на всю Україну заявив, що соціально-психологічна служба Міністерства оборони — це гестапо, котре відсікає кращих людей, цвіт армії. Я є начальником відділу кадрів цієї служби і мені гірко чути такі слова... В бесіді зі мною депутат І. Валеня погрожував зняти К. Морозова, як він зняв прем'єра Фокіна. Але чи усвідомлюють такі депутати, що боєготовна армія України сьогодні — це заслуга таких військовиків, як генерал Морозов, чи розумієть, що відставка Морозова зробить перехідний період у війську ще боліснішим, а можливо, й кривавим. Міністрові Морозову вдалося досягти головного — попри всі негаразди військо розв'язує свої проблеми, не втрачаючи боєздатності. Прикро, що цього дехто не розуміє у парламенті...».

Ці фотографії зроблено фотокором «ГУ» під час поїздки на танковий полігон «Десна», що під Остром на Чернігівщині. Що побачили на полігоні журналісти? Чітко організовану й регламентовану службу: навчання, розводи, наряди, відпочинок... Одне слово, порядок у танкових військах.

Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-інформація

ЧАС УСНИХ ПОПЕРЕДЖЕНЬ МИНУВ

Ракетний удар по розташованому в околицях іракської столиці Багдада об'єкту, де, за американськими даними, ведуться роботи над створенням ядерної зброї, завдали Сполучені Штати. Для цього було використано крилаті ракети «Томагавк», повідомив прес-секретар Білого дому М. Фіцуотер. Він додав, що літаки ВПС США та їхніх союзників участі в операції не брали. За словами М. Фіцуотера, удар нанесено для того, щоб «Ірак більше ніколи не зміг створити зброї масового знищення». Він наголосив, що всю відповідальність за атаку несе іракське керівництво, яке відмовляється виконувати рішення ООН.

Тим часом Президент Іраку С. Хусейн одразу після ракетної атаки виступив із зверненням до нації. У своїй промові він закликав народ країни «до удару по агресору».

БІЖЕНЦІ ПІД КРИЛОМ ДЕРЖАВИ

Державна програма допомоги біженцям підготовлена в Азербайджані. Кабінетом міністрів республіки розроблено положення про статус людей, насильно вигнаних з місць їх постійного проживання. Допомогу їм надаватиме спеціальний державний фонд і Держкомітет з питань біженців.

КОЖНИЙ ТРИМАЄТЬСЯ СВОГО

Поки що немає ознак зміни позиції Ізраїлю у питанні 400 депортованих палестинців, заявив міністр закордонних справ Єгипту А. Муса. Напередодні він зустрівся з главою ізраїльського уряду І. Рабином і ознайомив його з пропозиціями єгипетського керівництва щодо врегулювання згаданої проблеми. А. Муса сказав, що його країна добиватиметься вирішення питання депортованих палестинців з тим, щоб продовжити процес мирного близькосхідного врегулювання.

Тим часом лідери кількох арабських держав наполягають на припиненні переговорів з Ізраїлем до репатріації депортованих палестинців.

НАЦІОНАЛЬНЕ СПУСТОШЕННЯ

У братовбивчій війні загинуло 20 тисяч чоловік, десятки тисяч пропало безвісти, а збитки, нанесені економіці, складають більш як 200 мільярдів карбованців. Таку трагічну статистику повідомив на республіканській нараді з питань стабілізації обстановки спікер парламенту Таджикистану Е. Рахмонов. Нині в республіці нараховується близько 150 тисяч віцент зруйнованих і понад 15 тисяч пограбованих будинків.

VI. РОЗВІЯНІ ВІТРАМИ

Аргентинський блокнот

Продовжуємо друкувати цикл матеріалів наших спеціальних кореспондентів, підготовлений ними після повернення з відрядження до Аргентини.

Вістей з України в Аргентині завжди чекали й чекають з нетерпінням. Гостей з Батьківщини — також. Але не всьому вірять і не всім довіряють.

У 60-ті роки в Буенос-Айресі гастролював ансамбль імені Павла Вірського й полонив аргентинців талантом. Тамтешні українці, щиро радіючи успіхові своїх земляків, шукали шляхів, щоб якось зблизька подякувати артистам. Але перешкоджала ідеологія: українці з Буенос-Айреса в кожному гостеві бачили кадебіста-комуніста, українці з Києва в кожному емігрантові — націоналіста-бандерівця.

Однак таємна зустріч таки відбулася. Розмова не клеїлася. Добровольці з обох сторін обмінювалися загальними ввічливими фразами. Пили каву. Про політику не говорили. Хтось з киян, зупинивши погляд на Марті Стернюк, молодій жінці з манерами аристократки, ніби між іншим кинув: «Струшує попіл так, як Ліна...»

— Яка Ліна? — перепитали здивовані аргентинські українці.

— Та ви все одно не знаєте, — відмахувалися артисти. — Вона живе в Києві й пише вірші, які не друкують...

Тоді хтось із аргентинських українців дістав із книжкової шафи поетичну збірку Ліни Костенко і поклав її на стіл перед гостями. Кияни були приголомшені.

— Нас тоді зблизила Ліна Костенко, — розповідала нам Марта Стернюк.

Була майже друга година ночі. Ми сиділи у вишуканій буенос-айреській квартирі Стернюків і вже п'ять годин підряд говорили, говорили...

Нас «зблизила» Крушельницька. По батьківській лінії Марта — троюрідна племінниця знаменитої Соломії.

Українська співачка світової слави кілька разів приїздила на гастролі до Аргентини. Весною 1906 року вона дебютувала тут в опері Каталоні «Валлі». Потім, у 1910-му, на сторіччя незалежності Аргентини, Соломія, одягнена в біле вбрання, з'явилася на сцені театру «Ла Опера» з аргентинським прапором і разом з іншими акторами заспівала національний гімн Срібної Країни. Востаннє вона приїздила до Буенос-Айреса в 1913 році і виступала в новому театрі «Колон». Знаменитий аргентинський критик Арносі в газеті «Ла Пренса» захоплено писав: «Ця співачка— над усе артистка великого таланту і серця, виконавиця настільки тонка, наскільки задуми її глибокі».

Марта Стернюк разом із своїми батьками ретельно зібрала всі матеріали, пов'язані з перебуванням Соломії Крушельницької в Аргентині. Листи, спогади, рецензії на її виступи вони передали київському журналістові-мистецтвознавцю Михайлу Головащенку, а особисті речі своєї знаменитої родички — до Львівського музею Крушельницької. У буенос-айреській оселі лишилася єдина пам'ятка — гуцульський топірець, який передала Марті подруга Крушельницької Жозефіна Кано.

З Аргентиною пов'язані життя й діяльність ще однієї яскравої особистості — Богдана-Тадея Галайчука. Його, доктора права, професора кількох університетів світу, члена міжнародних правничих асоціацій, дорадника міністерства закордонних справ Аргентини шанують у Німеччині, Канаді, США, країнах Латинської Америки і, на жаль, майже не знають в Україні.

Іноді дуже гірко прислухатися до емігрантських сповідей, вчитуватися в їхні часописи, вдивлятися в портрети в старих рамах. Тому що знову й знову доводиться повертатися до трагічного висновку: скільки нашого цвіту не лише побито морозами і вертухаями в мордовських, пермських, архангельських таборах, а й розвіяно вітрами революцій та воєн по чужинських сельвах та пампах! Чи ж не дивно, що сьогодні ми дедалі більше боїмося діагнозу: інтелектуальне виродження нації.

У товаристві «Відродження» серед галереї національних героїв ми зустріли ще одне невідоме нам ім'я — Євген Онацький. Пан Котульський, редактор часопису «Наш клич», один з найяскравіших членів української громади, який 13 років навчає української мови і літератури нові покоління українських аргентинців, показав справжній скарб — 13 томів Малої Української Енциклопедії. Її зібрав і видав тисячним тиражем у Буенос-Айресі професор Євген Онацький.

— От би перевидати її в Україні, — бідкався пан Котульський, водночас оповідаючи нам про славну біографію професора.

Наші земляки в еміграції завжди дбали про своє інтелектуальне утвердження на чужині. Перші українські переселенці-заробітчани, звичайно, не могли та й не мали можливості здобути університетську освіту. Зате зробили все, щоб освіченими виросли їхні діти. До річниці незалежності України аргентинські інженери разом з канадськими видали свій літопис «Інженери-українці в діаспорі». Юрко Іваник, співавтор книги, розповідав нам: «Відразу по першій світовій війні до Аргентини приїхали 15 інженерів, по другій — ще 40. Старші товариші, найперше пан Грінчак, допомогли їм влаштуватися за фахом. У 1971 році, на основі Спілки інженерів виросло Товариство високошкільників під проводом магістра Яхна, докторів Похиляка і Задорецького, інженера Жебрицького»...

Народження нового Товариства, яке об'єднало всю професійну інтелектуальну еліту української Аргентини, не означало, що тепер громада ділитиметься на «сорти». Навпаки, високошкільники згуртувалися задля утвердження й поширення в аргентинському суспільстві української справи: товариство брало участь у суспільних і культурно-освітніх імпрезах, влаштовувало зустрічі з визначними діячами Аргентини і світу, організовувало наукові конференції тощо.

Є в Буенос-Айресі ще одне священне місце, однаково дороге й близьке кожному українцю незалежно від генерації, — пам'ятник Тарасові Шевченку. Відкриваючи 5 грудня 1971 року цей «духовний центр», українці зазначили, що фонди на нього зібрали українці, які живуть у Аргентині й вільному світі, і що офірують вони цей пам'ятник для шляхетної Аргентинської держави.

Тут біля монумента Шевченку, поставленого в найпрестижнішому куточку Буенос-Айреса — Палермо — поряд з пам'ятником Вашингтону, збудованому також на кошти американців, які живуть у Аргентині, мельниківці і бандерівці, православні і католики, східняки й західняки забувають про свої ідеологічні й релігійні барикади і думають про спільне, що їх об'єднує, — святую матір Україну. Тут нерідко на торжествах вони знайомляться, закохуються і одружуються. Як, наприклад, наші господарі Анна-Марія й Микола Лівші. А ще пам'ятник облюбували найпрацьовитіші пташки Аргентини — орнеро: на руці молодого гранітного Шевченка вони вибудували собі гніздечко.

Катерина КІНДРАСЬ, Людмила КОХАНЕЦЬ, Валентин ЛАБУНСЬКИЙ, спеціальні кореспонденти «Голосу України».

Буенос-Айрес.

На знімку: Пам'ятник Тарасу Шевченку в Буенос-Айресі.

Контакти і контракти

ЧИ МОЖЕ ВИРОЩУВАТИ УЗБЕКИСТАН ЦУКРОВІ БУРЯКИ, А УКРАЇНА — БАВОВНУ?

Безперечно. Вважають міністерства сільського господарства цих держав. Землеробство в обох країнах має чудові вікові традиції, а що ж до конкретних культур, то вся справа — у досвіді, яким можна обмінятися. Такі пропозиції надійшли до Мінсільгоспу Узбекистану від українських колег і дістали тут підтримку.

— Великі відстані не завада для нашого співробітництва, — вважає начальник управління бавовництва Міністерства сільського господарства республіки Р. Назаров. Розрив давніх зв'язків, припинення централізованих поставок спонукали республіки колишнього Союзу шукати нові шляхи розв'язання взаємних проблем. Це насамперед стосується виробництва на місці продукції, необхідної країні. Певна річ, ніхто не збирається розривати усталені торгові зв'язки, та якщо дозволяють природно-кліматичні умови, чому б не вирощувати в Україні бавовну, а в Узбекистані — цукрові буряки? Але тут багато що треба розпочинати з нуля.

Допомога майбутнім українським бавовноробам (починаємо звикати до такого словосполучення) обіцяна. Спеціалісти Узбекистану братимуть безпосередню участь у вирощуванні бавовни у республіці, визначенні найбільш прийнятних для вирощування там сортів бавовни. А замість цього узбецькі спеціалісти матимуть допомогу українських буряководів, садивний матеріал. Щоправда, певний досвід вирощування цієї культури у господарствах Узбекистану вже є. Торік цукрові буряки вирощували в Самаркандській області, Хорезмі і Ферганській долині. Але одержати сировину для виробництва цукру це ще не все. Навіть нинішній невеликий урожай неможливо переробити у республіці, бо немає цукрових заводів. Тому буряководи змушені були везти свою продукцію до сусіднього Казахстану. Налагодження власного цукрового виробництва — це не єдина сфера співробітництва з українськими колегами. Інтерес для нашої республіки становлять також високі врожаї українських сортів соняшника, кукурудзи, кормових культур.

Тетяна КУКЛІНА,
кореспондент «УзА».

Власкори повідомляють

Мінськ

ЩО ЗА ТРАКТОР БЕЗ ТЕЛЕВІЗОРА

Хоч і не набагато, але збільшився експорт білоруських тракторів у США. За два роки кількість закуплених цією країною машин зросла майже на 700 одиниць.

Американських фермерів білоруські трактори приваблюють «умінням» виконувати найважчу роботу, надійністю в експлуатації і економічністю. Але, на думку зарубіжних фахівців, білоруським тракторобудівникам необхідно поліпшити комфорт салону. Зокрема, споживачі хочуть, щоб кабіна була оснащена телевізором.

Віктор ХОРОШКО.

Експрес-інформація

ОДИН З ПРІОРИТЕТІВ ВИЗНАЧЕНО

Новий американський уряд розглядатиме боснійський конфлікт як одне з першочергових питань. Про це заявив призначений держсекретарем в адміністрації Б. Клінтона У. Крістофер. Сам новий президент Сполучених Штатів, виступаючи по американському телебаченню, відмовився повідомити будь-які плани його уряду відносно Боснії й Герцеговини, крім збереження зони, забороненої для польотів сербської авіації, і здійснення поставок гуманітарної допомоги.

Водночас поновилися артилерійсько-мінометні дуелі в районі Сараєва. Повідомлення як сербських, так і мусульманських джерел інформації, мають суперечливий характер. Сторони звинувачують одна одну в обстрілі населених кварталів. Внаслідок обстрілу із тяжких мінометів є вбиті й поранені серед мирного населення.

ГАЗ — СПРАВА ПОЛІТИЧНА

З короткостроковим офіційним візитом до столиці Казахстану Алма-Ати прибула урядова делегація Вірменії на чолі з Президентом республіки Л. Тер-Петросяном. Намічено його зустріч із казахстанським лідером Н. Назарбаєвим. Керівники республік проведуть переговори з питань розвитку багатогранних відносин між двома країнами, взаємовигідного співробітництва. Окремим питанням у порядку денному зустрічі стоїть проблема газопостачання Вірменії.

НОВА «ЗАЛІЗНА ЗАВІСА»

Припинити видачу віз на прикордонних пунктах з Російською Федерацією і в такий спосіб поставити заслін проникненню на територію республіки «небажаних елементів» як з Росії, так і третіх країн має намір уряд Естонії. За словами естонського міністра закордонних справ Т. Веллісто, візи видаватимуться лише в спеціальних закладах. Для цього передбачається налагодити роботу генерального консульства Естонії в Санкт-Петербурзі і відкрити консульський відділ у Пскові.

ПОПРОСИЛИ УТОЧНЕННЯ

Міністерство оборони Латвії піддало сумнівам офіційні повідомлення Москви про чисельність російських військ, які залишилися на території цієї прибалтійської республіки. У офіційній заяві з цього приводу йдеться про те, що дані російського військового командування не враховують деяких армійських підрозділів, складів і баз на латвійській території. Міністерство оборони попросило уточнити відомості про перебування російських військ у Латвії.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Безпека

ЗА СПРАВУ ВЗЯЛАСЯ ЄВРОПА

Контракт на здійснення міжнародної програми робіт з оцінки безпеки атомних реакторів типу РБМК, які використовуються на АЕС Росії, Литви, України, уклала англійська компанія «Ей-І-Ей текнолоджі» з Комісією Європейських Співтовариств (КЄС).

Програма включає вивчення всіх аспектів безпеки експлуатованих реакторів типу РБМК, надання допомоги і сприяння відповідним органам, які здійснюють регулювання питань безпеки і вироблення рекомендацій щодо черговості заходів її підвищення.

Строк дії контракта, вартість якого складає 4 мільйони екю (5.09 мільйона фунтів стерлінгів) — 12 місяців. Свої внески для оплати контракту зроблять організації Великобританії, Німеччини, Франції і Італії. Очолить дослідну групу, відповідальну за роботу по контракту «Ей-І-Ей текнолоджі» директор відділу передових систем і безпеки Майк Хейнс.

Фінансований КЄС проект буде складовою частиною більш великої програми «Західного консорціуму», в який входять також Фінляндія, Швеція і Канада. Консорціум працює в цьому ж напрямі і заснований на координації зусиль, які робляться всіма сімома країнами-учасницями.

«Західний консорціум» очолює Джордж Тайрор, колишній директор відділу безпеки фірми «Ей-І-Ей текнолоджі».

За матеріалами зарубіжної преси.

БЄЛГРАД ЗАНЕПОКОЄНИЙ

У сусідів

Торік Сербію залишили майже тисяча вчених. Це — п'ята частина сербських науковців. Вони бояться, що війна в Боснії та Герцеговині може перекинутися на територію їхньої країни. «Виїзд вчених — це явище для нас не нове, — сказав нещодавно сербський міністр науки та технологій В. Матеїч. — Але те, що твориться нині, перейшло всі межі».

З Сербії виїжджають не тільки вчені. Як повідомило агентство Франс Пресс, посилаючись на бєлградську газету «Борба», минулого року країну залишили й 100—150 тисяч студентів та молодих спеціалістів з вищою освітою. Вони не хочуть, щоби їх мобілізували до війська. А ймовірність цього велика. Загалом збитки від «витоку розумних голів» із Сербії складають понад 130 мільйонів доларів.

Еміграцію інтелектуалів деякі аналітики розглядають як своєрідний протест проти агресивної політики Бєлграда. Можливість потрапити під «каток війни» — перша причина від'їзду вчених. Друга — різке падіння життєвого рівня. Як зазначає болгарська газета «Континент», минулого року інфляція в Сербії досягла... 20 тисяч відсотків. Армія безробітних перевищила 3 мільйони чоловік (при населенні 10,5 мільйона). «Хоча на перший погляд цього не скажеш, — каже кореспондент радіо «Вільна Європа» в Бєлграді Елі Юрукова. — Вітрини магазинів повні. Є бензин. Але все це — пропаганда. Таким чином можновладці хочуть переконати людей, що, незалежно від ембарго, Сербія на коліна не впала».

Куди ж відправляється сербська інтелектуальна еліта? Переважно до Нової Зеландії. Але є чимало бажаючих емігрувати до Німеччини, Канади, США і навіть Албанії. Подейкують, що з Албанії легше потрапити на Захід.

Василь ЖУКІВСЬКИЙ.
Софія.

ЖИВИМ НЕ ПОВЕРНУВСЯ

Трагедії

Убивство в Таджикистані 39-річного підполковника Василя Середюка, українця за походженням, знову примушує замислитися про долю багатьох тисяч вихідців з України, які не з власної волі опинилися у гарячих точках колишнього Союзу.

Василь Середюк — один з трьох військовиків розквартированої у Душанбе частини ППО, яких взяли заложниками 13 грудня минулого року бойовики одного з місцевих угруповань. Про їх долю довго нічого не було відомо, і лише після недавнього звільнення від проісламських формувань передмість Душанбе знайшли сліди викрадених: місцеві жителі бачили, як їх вели на розстріл, вказали і місце трагедії.

У день, коли для ексгумації та пізнання трупів виїхала експертна комісія, я зустрівся з Ніною Середюк, дружиною підполковника. Вона поверталася після зустрічі із ворожкою з надією, що її чоловік живий. «По очах, — сказала, — ворожка те прочитала».

Пророцтво, на жаль, було оманою.

...Заложників катували три дні. По кривавих саднах на їхніх тілах, по переламаних руках і простелених колінах можна було лише здогадуватися про страждання, що випали на їхню долю.

«Прослуживши 22 роки в армії, Василь так і не дочекався свого переведення в Україну, — розповідає вдова. — Нехай хоча б синові нашому пощастить більше. Він навчається у Мінську у військовому училищі. Скільки разів звертався з проханням направити його на батьківщину, але, схоже, у Києві поки не почули цього прохання».

Після громадянської панахиди у Душанбинському гарнізонному Будинку офіцерів труну з тілом підполковника Середюка відправили військовим літаком на Вінниччину, у його рідне село Якушенці. Скорботне повернення.

Юрій КУШКО.
Душанбе.

«ПАРАДОКС» ЄВРОПИ

Проблеми

Незважаючи на наявність родючих земель, Румунія третій рік підряд імпортує значну кількість продовольства. Тільки за 11 місяців минулого року вона закупила за кордоном більш як 960 тисяч тонн зерна, тобто на 600 тисяч тонн більше, ніж за відповідний період попереднього року.

Наприклад, кукурудзи, котру Румунія всі останні десятиліття експортувала, придбано в 1992 році майже 260 тисяч тонн. До країни було ввезено протягом року, що закінчився, немало сої, картоплі, цибулі та інших сільськогосподарських продуктів.

На думку голови Демократичної аграрної партії Віктора Сурду, Румунія ризикує стати найбільшим «парадоксом» Європи. Він вважає, що проблеми, які накопичились за останні два роки в сільському господарстві країни, вимагають невідкладного втручання уряду, бо сьогодні вони стали для Румунії вже «національною проблемою номер один».

У 1992 році в країні не виконано планові показники практично з жодного з видів сільгосппродукції. Через безладдя, яке панує на селі у зв'язку з приватизацією державного майна та розподілом у приватну власність землі, в багатьох повітах не на всіх полях провели осінні польові роботи, що, на думку спеціалістів, негативно позначиться і на майбутньому врожаї. Однак найбільшим лихом трудівників села так само залишається нестача фінансових коштів, техніки, добрив і паливно-мастильних матеріалів, через що у розпал сезону нерідко нема на чому працювати.

«Парламентові й уряду час конкретно зайнятися сільським господарством, інакше нам не минути голоду»,— сказав Сурду журналістам під час останньої прес-конференції. Він підкреслив, що необхідно переглянути закон про землю, прийняти пакет законодавчих актів, котрі сприяли б подальшому розвиткові реформ у цій важливій галузі економіки.

Дмитро ДЬЯКОВ.
Бухарест.

Власкори повідомляють

Алма-Ата

Планується візит

Як стало відомо з поінформованих джерел, Президент Казахстану Н. Назарбаєв планує здійснити невдовзі офіційний візит до Японії. Найближчим часом буде сформовано робочі групи для підготовки поїздки, якій у Казахстані надають великого значення.

Також є інформація про те, що в січні в Алма-Аті відкриється посольство Японії. Що ж до дипломатичного представництва Казахстану в Токіо, то воно почне працювати пізніше.

Тетяна КОСТІНА.

Одяг

За модерновими ідеями до... музею

Нині спостерігається паломництво західних модельєрів за новими ідеями до незнайомих для них земель. Ні для кого не секрет, що на Заході у зв'язку з останніми подіями на території колишнього СРСР вкрай популярна, зокрема, атрибутика і обмундирування Радянської армії. У ньому модельєри знаходять справді багато революційного й новаторського.

На знімку: музей «Красная Пресня» — філіал музею Революції в Москві — запрошує на незвичайну виставку одягу. Тут можна побачити і шинель Й. Сталіна, і скафандр космонавта Г. Гречка, і костюм полярника І. Папаніна. За кожним експонатом — своя епоха, своя доля. Часто цей музей відвідують іноземці. Не виключено, що серед них є й модельєри. Можливо, когось із творців нового одягу надихне ця шинель і кобура комбрига Г. Котовського.

Фото ІТАР—ТАРС.

ЙОРДАНСЬКЕ ВОДОХРЕЩА

Свята

«І сталося, як хрестилися всі люди і як Ісус, охрестившись, молився, розкрилося небо і Дух Святий злинув на нього в тілесному вигляді, як голуб, і голос з неба мовив: «Ти Син мій улюблений, що вподобав Тебе!».
(З Євангелія від Луки).

З давніх-давен 19 січня український народ святкує Водохреща. Цей день збігається з одним із явлень Господніх, тому називають свято ще й Богоявленням. Подія хрещення Ісуса водою і Богоявлення після цього нев'ємне від особи Івана Хрестителя.

Син священика, він почав проповідувати раніше за Ісуса, поселившись у пустелі. Іван не був схожий на інших людей. Він носив одяг з верблюжого волосся і шкіряний пояс. Їжа його також відрізнялася від загальноприйнятої: він харчувався акридами (сараною) и диким медом.

Тисячі людей йшли в пустелю, щоб бачити й чути Івана, який закликав до покаяння, пророкуючи пришестя Спасителя. Через Хрестителя люди спокутували свої гріхи й наверталися до Бога. Іван приводив бажаючих покаятися до річки Йордан і там хрестив. Він обмивав їх водою на знак того, що Бог прощає людині гріхи. Через Бога Іван знав, що й Спаситель світу прийде до нього і під час Водохреща Дух Святий злине на нього.

Ісус прийшов несподівано. Увійшовши в річку, він підніс молитву до Отця Небесного. Тоді голуб злинув на Ісуса і пролунав голос з неба: «Ти Син мій улюблений, що вподобав Тебе!».

Традиція святкувати Йорданське Водосвяття — Водохреща сягає перших віків християнства. Витворилися різні обряди освячення води. В Україні свято Водохреща дуже шановане. Символічно освячену «йорданську» воду зберігали як велику святиню.

Українські православна та греко-католицька церкви витворили свій обряд Водохреща, відмінний як від грецького, так і від московського. Требник митрополита Петра Могили від 1646 року приписує після першої молитви три рази хрестовидно благословити воду палаючою свічкою, після другої — тричі дихнути навхрест на воду, а після третьої — тричі благословити рукою, зануреною у воду. Обряд Водохреща завершується трикратним хрестовидним благословенням води хрестом через його занурення у супроводі співу псалма «Коли в Йордані хрестився Ти». Після Водохреща священик благословляє людей свяченою водою. Здавна побутував в Україні також звичай на річці, де відбувалося Водохреща, ставити хрест з льоду.

Вважається, що «йорданська» вода має силу. Святий Іван Златоуст писав: «На це свято опівночі всі, зачерпнувши води, приносять її додому і зберігають увесь рік. І діється диво: та вода не псується від часу і через рік залишається свіжою».

Підготував
Валентин ЛАБУНСЬКИЙ.

На перехрестях культури

МІЛЬЙОН ТОБІЛЕВИЧУ

виділив Кіровоградський міськвиконком після виступів «Голосу України» від 16 вересня і 30 жовтня ц. р. на врятування будинку, де жив і творив великий український драматург

Спокутою чужих гріхів можна назвати нинішню ситуацію з будинком № 16 по вулиці Тобілевича в Кіровограді. Більш як шість років тому тодішня міська влада ухвалила рішення про реставрацію колишнього помешкання одного з корифеїв українського професійного театру І. Карпенка-Карого (Тобілевича). Виселили звідти бібліотеку, виготовили документацію на ремонтні роботи. Але тим усе й закінчилося. Не раз і не два писала про це місцева преса, виступали радіо й телебачення, та все безплідно. То не було грошей (а треба було аж... 78 тисяч карбованців!), то ніяк не могли «втиснути» в план та знайти генпідрядника. І ось нарешті крига скресла, коли за діло взявся нинішній голова міськради Василь Мухін.

— Зібрали ми після публікацій «Голосу України» підприємців,— сказав при зустрічі Василь Георгійович, — і вирішили заснувати фонд відродження будинку Тобілевича. Звернулися не тільки до директорів заводів, а й до власників приватних фірм, малих підприємств, інших бізнесменів — допоможіть, хто скільки може. Самі ж на виконкомі вирішили виступити фундаторами фонду. Один мільйон — це тільки перший внесок, і його, звісно, не вистачить для завершення всіх робіт. Тому й надалі будемо фінансувати. Але ж потрібно зробити перший крок, щоб інші пішли слідом.

Обласна організація Товариства охорони пам'яток історії та культури відкрила спеціальний рахунок на реставрацію будинку, а акціонерне будівельне об'єднання «Інгул» (директор Віктор Шмідт) виступило в ролі генпідрядника. До того ж і воно вирішило зробити свій вагомий внесок у святе діло врятування пам'ятки національної культури. Не тільки швидко і добротно все відремонтувати, а й здешевити самі роботи.

Мільйон — це, звісно, мізер для такої справи. Бо в тому будинку, точніше в цілій, не зруйнованій досьогодні половині, ще й нині мешкає дві сім'ї. Щоб задум втілити в життя і зробити у відновленому приміщенні музей «Літературна Кіровоградщина», треба ті сім'ї відселити. Щоправда, міськвиконком пообіцяв уже в першому кварталі наступного року виділити їм дві нові квартири. А це ще 6—7 мільйонів карбованців.

Воно можна було б на цьому й закінчити, якби не один нюанс. Останнім часом у бік Мухіна і виконкому сиплються критичні стріли з боку деяких «демократичних» організацій. Мовляв, затримує хід національно-культурного відродження. І гроші викидає на вітер. Он тільки під час святкування дня міста пішло кілька мільйонів на організацію виступів зірок української естради. Воно то правда — пішло, але здебільшого не з міського бюджету, а з кишені приватних підприємців. Один запросив Софію Ротару, другий — Богдана Ступку, третій — Анатолія Литвинова — і так десятки зо три найвідоміших митців нашої культури, яких без організуючої ролі міськвиконкому кіровоградці ніколи б і не побачили у рідному місті. Та й легенда про мільйони розрахована на довірливого обивателя.

— Культура — це основа духовного відродження народу, — переконаний Василь Мухін. — І скільки б нас не звинувачували, мовляв, недостатньо працюємо, я вам скажу відверто: ми за два останні роки зробили стільки, що не вміститься в ціле застійне десятиліття. Взяли на своє утримання і зробили професійними колективами камерний хор Юрія Любовича, міський духовий оркестр, ансамбль «Барокко». Матеріально підтримуємо такі відомі в Україні та за її межами танцювальні ансамблі, як «Ятрань» та «Пролісок», наш обласний музично-драматичний театр імені М. Кропивницького. Фінансуємо завершення реставрації будинку-музею художника Осьмьоркіна, завершуємо в цьому році спорудження меморіалу воїнам-визволителям Кіровограда. А ще реставруємо центр міста, щоб зберегти його дореволюційне обличчя. Якщо ми цього не зробимо, то наступники наші й поготів.

Крім того, Василь Георгійович їздив «вибивати» 40 тонн потрібного паперу для випуску українського «Букваря». І «вибив», а міськвиконком ще й виділив необхідні кошти, щоб міська «Вечірня газета» наступного року той «Буквар» видала. Перший, до речі, на Кіровоградщині. Міськвиконком заснував фонд для підтримки обдарованих дітей, субсидує єдину в нашій державі дитячу філармонію, налагоджує співробітництво з німецькою фірмою, яка береться організувати турне тих же «Ятрані», «Проліска», «Зорян», симфонічного оркестру по Німеччині. Щоб і там знали про українську культуру.

Звісно, легше складати заяви і бомбардувати ними всі інстанції, звинувачуючи міську владу в тому, що вона нічого не робить для відродження духовності й культури. Та коли я прочитав у тій же «Вечірній газеті» оголошення про те, що факультет української філології Кіровоградського педінституту (а саме в інституті працює більшість керівників демократичних організацій міста) оголошує набір на платні курси з вивчення української мови, повірте, пропала всяка довіра до щирості тих заяв і їхніх «ультрареволюційних» авторів. Бо стало зрозуміло, як хто дбає про нашу культуру та її відродження.

Микола ВОЛОК,
власний кореспондент «Голосу України».
Кіровоградська область.

Наші першодруки

Марія МАТІОС

НА ПОЛОТНАХ КАРПАТСЬКИХ ВЕРХІВ

Буковинський пейзаж 48-го року з уст баби Загулихи М. ЛАЗАРУКУ.

I.

Ой попід гай зелененький
не довбуші молоденькі, —
А темнії воріженьки
шнурочком брели.
Хлопців тридцять, може,
триста,
Ой то з пострілом, зі
свистом,
Стежки кров'ю, а не
листом —
Укриті були...
Ще не встигне сонце сісти:
— Давай, курво, борзо
їсти —
Годувала ж москалів.
Гості й рано.
Ворон кряче:
— Давай, суко, їсти. Плаче
За тобою Магадан...
...І попід гай зелененький
Не довбуші молоденькі,
Лиш темнії воріженьки
День при дні брели...
Чорні вітри-вітрові
загули-загули.
Не одні тут в преісподню
загули Загули.

2.

Донині є: І Кінашка,
І Бозна,
Мов кладовища — кропиви,
хрести.
І півсела світами. Хто зна?
Бог зна,
Хто чорно так цей край
колись хрестив,
Що й півземлі у незагойних
ранах,
Що й цвіт цвіте
голівочками ниць?!
І ходить десь отам
по магаданах
Душа твоя із запахом ялиць.
І десь в Караганді, чи на
Уралах,
Чи бозна-де і у яких світах
Розтоцькі Джуряки
не ви-вми-ра-ли!
Бо ще живуть.
На Кінашках,
В хрестах.

ПРИМІТИВНИЙ АВТОПОРТРЕТ 1992 РОКУ

Богданові

Щоб не втратити рештки
глузду
У безодні, де безум —
скопом,
Я ношу лиш веселі блузи
І читаю лиш гороскопи.
Маю серце — мов кущик
глоду.
В ньому зроду сестрою
мука.
І тримаюсь свого народу,
Як за мамину теплу руку.
Не встидаюсь, що ще
Марічка
Із сивіючою косою.
І в шухляді тримаю свічку
Напровсяк...
За старою ціною.

ІДЕОЛОГІЗОВАНИЙ ПЕЙЗАЖ

Блискавку — цю повстанку
Скромних полів небес —
Перехитрив приманкою
Вітер — каменотес.
І полетів у клочча
Блискавки білий щал.
Згасли повстанські очі
В бункерах диких скал.

ДВА ПОГЛЯДИ НА НАЦІЮ

1.

Так багато у нації совістей!
Так багато... що ніц нема.
Що не ідол — то все
породистий,
Що не вождь — то чумна
чума
О великі і несказанні,
Бездоганні в своїх досьє!
Без чобіт мерзнуть ноги
мамині,
А ви кажете, совість є...

2.

О чудна й дивовижна націє!
Дивовижний твій хресний
шлях:
Ти худими безкровними
пальцями
Хрестиш геніїв... на тернах.
На тернах ще й на
терновищах
Твій зісох Гетсиманський
сад.
Над тобою століття свищуть
Батогами розбрату й зрад.
Не вчинила нікому шкоди,
А терзали — москаль і лях.
...Просвистала свою свободу.
Проспівала в сумних піснях...
Чернівці.

Точка зору

НЕ ВСІМ СПІВАЙМО СЛАВУ!

Коли тобі доля уже відлічила шість десятків років, непросто змінювати свої переконання. Донедавна тих, хто так чинив, навіть зневажали. Але ж як тільки скинули з історії полуду, зрозуміли, що багато з наших усталених поглядів на ту чи іншу історичну подію часто-густо не варті й мідяка, і вчорашні цінності сьогодні потребують переоцінки.

Та придивімося, як у нас відбувається та переоцінка. Їй-богу, наче в магазині у не такі вже й далекі застійні часи, коли з добротного килима продавці витягували нитку, а товар, таким чином, робили «бракованим» і за безцінь забирали собі.

Тільки в ідеології ще підступніше виходить, ніж з отим килимом. Витягують вже не якусь там нитку, а живі нерви. На жаль, дістається саме тим, хто найменше винен у злочині.

Візьмемо для прикладу Павлика Морозова. Хіба можна цього маленького хлопчика звинувачувати в гріхах, на які його штовхнула державна ідеологічна машина? Адже це підло — вину дорослих перекладати на тендітні плечі дитини. Це все одно, що звинувачувати хворе немовля, яке народили хворі батьки.

Та облишмо Павлика Морозова чи Зою Космодем'янську, яку дорослі дяді посилали на завдання, щоб «під ногами фашистів горіла земля». Хіба юнка, яка хотіла щастя своєму народові, під зливою ідеологічного дурману могла щось збагнути в тому, на що її посилали «мудрі» політики? Чому б не «докопатися» до тих, хто її посилав? Отоді було б справедливо. А то виходить, як у тому прислів'ї: «На кого бог — на того й люди».

Особливо це яскраво видно на прикладі ОУН—УПА. Правда, тут йдеться не про обпльовування цих організацій, бо період обпльовування, схоже, минув, а про їх вихвалювання.

Усе, що пов'язане з ОУН — УПА, коли читаєш газети, слухаєш радіо, дивишся по телебаченню, сьогодні гарне й безхмарне, світле й зрозуміле. Але повірте мені, людині, яка жила в ті часи, коли діяли організації ОУН — УПА, що не все так просто й безхмарно було у той жорстокий час. Повсюди на борців готували провокації, наклепи, інші підступи. А отже, було багато тяжких помилок. Та й навіщо ота ідеалізація? Адже коли підемо таким шляхом, то через рік — другий знову доведеться переписувати історію. І хто ж віритиме історії, що за своїм змістом нагадує звичайнісіньке дишло?

Тож моя порада тим, хто взяв на свої плечі величезну відповідальність — повернути українському народові історичну правду: не замінюйте одну брехню іншою, дещо причесаною. Одне слово, скажімо людям правду, якою б гіркою вона не була. Гадаю, що я, як людина, котра жила в той жорстокий час, маю право сказати своє слово про ту правду, і її можуть підтвердити сотні моїх ровесників. А вона, ота правда, ось яка.

Український національний визвольний рух справді започаткувався як прогресивний, щоб боротися з поневолювачами. Але, як і багато разів раніше, він намагався обіпертися не на власний народ, а на якусь зовнішню силу. За такого союзника ОУН обрала німецько-фашистських завойовників. Це її фатальна помилка. Одночасно слід зауважити, що організація ОУН не була однорідною. Коли віддані фашистам підрозділи допомагали окупантам творити чорні діла, то друга частина оунівців не вірила у визволення «коричневими» і стала на боротьбу з ними. Можна навести чимало прикладів, коли гітлерівцям добряче діставалося саме від цих патріотів. Про таких ми справді маємо сказати: «Слава Героям»! Про них ми повинні розповідати дітям, на їх прикладі вчити свою згорьовану країну.

Але хіба можна їх ставити в один ряд з тими, хто разом з фашистами гнав на каторгу наших людей, хто вбивав жінок і дітей? Не можуть бути національними героями ті, хто сіяв страх і смерть, горе і сльози. А це означає, що не може бути огульної реабілітації ОУН —УПА, як волів дехто, зокрема тих, хто з сокирою йшов зарубати сусіда за межу чи за якусь образу.

А може, оті вбивці — сокирники не мають жодного стосунку до ОУН? Може, ті люди — звичайні кримінальники, але сталінська ідеологія їх приписала до ОУН, бо це було вигідно? Тож правовим органам незалежної України потрібно провести розслідування й чітко відмежувати їх від національно-визвольного руху. Щоб люди знали, хто вбивав їх рідних.

Є свідчення, що й такі злочини провокували працівники органів сталінського НКВС, які проникали в боївки ОУН. Цих «героїв» правові органи зобов'язані вивести на чисту воду і назвати поіменно. Слід, нарешті, сказати, хто заповнював криниці трупами, і знову ж таки, поіменно. А то що ж зміниться від того, що платівку перевернули і вину оунівців переклали на НКВС? Не потрібно заплющувати очі на правду!

У кожному селі на Західній Україні є жертви ОУН—УПА. Наведу приклади. Скажімо, тільки у Балашівці Березнівського району на совісті оунівців смерть десятків чесних громадян, відданих патріотів Батьківщини. Юхима Бовшовця, його дружину Тетяну замордували лише за те, що їх син Петро був партизаном, громив фашистів. Не помилували й двох малих дітей Бовшовців. Загинули від рук убивць, що називали себе оунівцями, голови сільської Ради Михайло Василюк та Ілля Дегтяр, секретар сільради Іван Ковалець і його мати — проста жінка Марина Пилипака. Панасові Прокопчуку, котрий відмовився дати непроханим гостям харчі, прямо на вулиці відрубали голову, вбили і його дочку.

А ось список убитих оунівцями громадян, що жили поблизу села Жильжі Костопільського району, на Борівці: Редько Павло Михайлович — перший голова сільської Ради, Тимчук Герасим Пилипович — другий голова сільської Ради, Остапчук Іван Мартинович — третій голова сільської Ради, Чубаєвський Федір Максимович — секретар сільської Ради, Сімощук Тамара Михайлівна — секретар комсомольської організації.

Хіба вбивці і мародери можуть називати себе борцями за свободу України?

У ніч на 11 липня 1943 року в селі Пузні (нині Партизанське) Дубровицького району оунівці замордували 13 жінок і дітей, серед них депутата Верховної Ради УРСР К. Хомич. У Партизанському цій мужній жінці встановлено пам'ятник. І в селі Підлужному Костопільського району ці самі ж «борці за волю» замордували листоношу С. Петрину та її матір, депутатів сільської Ради Д. Прилюка та Г. Бенедик. Як пам'ять про загиблих встановлені обеліски на кладовищах Золотолин, Суськ, Великий Мидськ та інших. Вдавати, що це здійснили «герої України», — більш ніж смішно. Коли не сказати — підло. Часові не під силу стерти з пам'яті минуле. Історію можна обдурити тимчасово, але вона обов'язково прийде до наступних поколінь такою, якою була насправді. Якщо ми взялися заповнювати білі плями в ній, то робімо це чесно, щоб білі плями не замінили чорними.

Пишучи ці роздуми, я розумію, що вони викличуть гнів окремих борців за вільну Україну, зокрема тих, хто прилип до визвольного руху, а насправді був жорстоким убивцею. Але не написати правду я не можу. Бо пролітають роки, дедалі менше стає свідків тих подій. Нині в районі залишилося менш як тисяча учасників Великої Вітчизняної війни. Хто, як не ми, маємо сказати людям правду?

Хотілося б іще зупинитися й ось на чому. Під час війни я воював проти фашистів в одному з партизанських загонів. І серед партизанів траплялися окремі люди, які чинили неподобства. Але переважна їх більшість була справжніми патріотами. А тих, хто вдавався до грабежів, чинив інші злочини, командування жорстоко карало. Це я бачив на власні очі. Були в наших рядах чудові люди, які влилися до загону з УПА. На жаль, їх ратний подвиг у рядах партизан незаслужено замовчано. Цю сторінку історії теж треба розкрити.

Ми живемо у складний час. Нам судилося сказати справедливе слово про всіх тих, хто життя не шкодував задля волі України. І дуже прикро, коли замість справжніх патріотів до списків героїв нерідко потрапляють і ті, хто прислуговувався фашистам, зводив особисті рахунки з співвітчизниками, хто завдав немало горя нашому народові.

Володимир ПОНІЗОВ, голова президії Костопільської районної ради ветеранів війни і праці.

Рівненська область.

Правда і кривда

ЙОГО СУДИЛИ «ТАЄМНО»

Про трагічні тридцяті написано чимало. Здається, тема вичерпала себе повністю. Але завали історичного «бурелому» доведеться розчищати ще довго. І чимало імен повернеться із забуття. Серед них і ті, хто протистояв беззаконню.

Були такі люди і серед військових суддів, хоч нині багато хто думає, що військово-репресивна машина працювала безвідмовно і не давала збоїв. Але військова юстиція — це не тільки кривавий Ульріх та його підручні. Працювало тоді в трибуналах і немало чесних, порядних, принципових суддів. Вони не зрадили свого сумління, тому й самі стали жертвами.

Не дивно, що про цих людей практично нічого невідомо: військових суддів судили таємно, як зрадників у лавах сталінської юстиції. Значною мірою НКВС це вдалося. Досі остаточно не встановлено реальної картини й масштабів протистояння сваволі з боку працівників військових трибуналів.

У 1937 — 1938 роках було заарештовано і репресовано чимало голів військових трибуналів. Серед них — бригвійськюрист Антон Козловський. Він очолював трибунал Харківського військового округу. Практично з перших днів чинив опір беззаконням органів НКВС, боровся з фактами фальсифікації справ, незаконними методами ведення слідства. Незважаючи на постійний тиск, спроби керівництва Харківського управління держбезпеки залякати його і дискредитувати. Козловський в 1935—1937 роках припинив або передав на дослідування десятки справ військовиків і цивільних осіб, звинувачених особливими відділами в контрреволюційних злочинах.

Уявлення про те, як протистояла ця мужня людина беззаконням, дає донесення з грифом «таємно», складене в кінці 1937 року старшим інструктором політуправління округу старшим політруком Царициним:

«Недбалість, що мала місце в партійній організації, дала можливість ворогам, які засіли в органах військової прокуратури і військового трибуналу, тривалий час проводити свою підлу контрреволюційну роботу, спрямовану на витравлення більшовицької войовничості та непримиренності...

Вороги народу, що направляли роботу військової прокуратури та військового трибуналу ХВО, головною метою ставили:

— дискредитувати органи НКВС наклепницькими вигадками і прямими нахабними вимогами до працівників ВК і ВТ «не штампувати» контрреволюційних справ через винесення виправдувальних вироків явним ворогам народу: троцькістам, шпигунам, диверсантам, терористам та ін;

— довести відсутність контрреволюційних справ у РСЧА шляхом підкреслення соціального походження ворогів, їх «малоосвіченості і некультурності» та замазування їх контрреволюційної суті та вчинків...

Ряд постанов ВТ (справи Линкевича, Волкова, Разгона, Кальчинського, Цибулі, Шагаєва, Ланге та ін.) є беззубими, ліберальними в кращому разі, а по суті спрямовані на захист ворогів. Поразка в правах по цих справах не застосовувалась, а покарання не відповідало вчиненому злочину. Опротестування за виправдувальними вироками мало випадковий характер, а не витриману політичну лінію ВК ХВО».

Після «обнародування» цього донесення багатьох військових працівників округу заарештували. Серед них — К. Романовського (військовий прокурор округу), М. Ситникова (обидва засуджені військовою колегією до розстрілу в січні 1938 року), М. Ставицького, Ф. Мошкова та інших.

Козловському ж спочатку було запропоновано терміново приступити до ліквідації наслідків «шкідництва» у військових трибуналах Харківського округу, переглянути всі попередні справи. Але за цієї ситуації, незважаючи на небезпеку, Козловський продовжував виносити справедливі вироки. Про це свідчить протокол закритих партійних зборів, на яких він виступив з доповіддю. Не було в ній ні слів каяття, ні визнання помилок. Посипалися залякувальні виступи. Особливо наполегливі були працівники військової прокуратури О. Блауберг, А. Нельсон.

З виступу Блауберга: «З доповіді Козловського не видно, щоб проводилася яка-небудь робота в трибуналі з ліквідації наслідків шкідництва. Я вважаю, що рішення нашої партійної організації від 14 листопада цього року за цього питання трибуналом округу не виконано. Деякі наші протести в частині зміни вироків так і не задоволено. А я вважаю, що вони повинні бути задоволені, бо вироки м'які, і така судова політика є по суті збереженням контрреволюційних кадрів». В унісон новому прокурору округу говорив Нельсон: «На мою думку, Козловський не зрозумів, що сталось і що відбувається у нас у зв'язку з виявленням ворогів народу. Не всі мої протести задоволені. Так по справі Борисенка, який займався активною контрреволюційною агітацією та образливо висловлювався на адресу вождя партії, вирок скасували».

Із останнього слова А. Козловського відомо, що й після цього він не злякався, продовжував наполягати на своєму. Тоді керівництво НКВС доручило своїм співробітникам терміново знайти інші засоби для того, щоб зламати хребта непокірному голові трибуналу.

Згодом надійшла інформація про те, що його брат і сестра перебувають у Польщі, а по лінії батька є репресовані родичі. 31 грудня 1937 року, за кілька годин до нового року, почалося слухання персональної справи А. Козловського. До «порочних» зв'язків додали те, що він «не зміг виявити ворожу діяльність військових юристів Ситникова, Романовського, Ставицького, Мошкова та Рогачевського, а також припустився багатьох грубих помилок політичного характеру». За виключення з партії проголосували одностайно. І невдовзі — арешт. Слідчі намагалися вплинути на Козловського морально і фізично. Але він твердо стояв на своєму, категорично відмітаючи наклепи на свою адресу. З цієї причини в суд його справу направити не наважувалися. Особлива нарада при НКВС СРСР таємно засудила Козловського до 5 років виправно-трудових таборів.

Він повністю відбув покарання. Після війни працював юрисконсультом Кам'янець-Подільського целюлозно-паперового комбінату. Зразу після смерті Сталіна написав заяву з проханням про повну реабілітацію. В грудні 1953 року Антона Феліксовича Козловського було реабілітовано. Через тиждень після завершення процесу над Берією.

Олександр МІЗЯКІВСЬКИЙ, капітан, начальник прес-центру ВПС України.

Ви ще встигнете захистити свою сім'ю від гіперінфляції та інших економічних негараздів — передплата на акції «Української фінансової групи» триває!

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

Українська фінансова група

ВЕЛЬМИШАНОВНІ ПАНІ І ПАНОВЕ!

Вітаючи з Новим роком, вам багато хто зичив щастя, успіху, добробуту. Однак мало хто зможе це гарантувати.

«Українська фінансова група» пропонує засіб, який реально забезпечить вам і вашим сім'ям бажане благополуччя — унікальні акції, що відкривають для їхніх власників рідкісний набір можливостей і переваг. Подібних поки що не знайти в жодній з комерційних структур країн СНД і навіть у більшості найвідоміших західних корпорацій.

За завданням «УФГ» основу механізму емісії цих акцій розробляли висококваліфіковані фахівці зі США, Західної Європи, використавши кращий світовий досвід. Такий підхід має забезпечити ефективний підприємницький успіх розробленого ділового проекту, котрий, у свою чергу, сприятиме подоланню кризових явищ у економіці України, гарантуватиме опору й захист акціонерам у старті в ринкову діяльність, помітно покращуватиме їхній добробут. Нагадаємо, що саме акціонерний капітал давав можливість у західних країнах концентрувати кошти на найважливіших напрямах ділового життя, за короткий час будувати і вводити в дію нові великі виробничі потужності, виводити економіку з кризових умов, на якісно вищий рівень підіймати добробут трудівників. Не випадково й нині у США 47 мільйонів працюючих — акціонери.

До речі, частина прогнозів зарубіжних експертів щодо емісії акцій «УФГ» збувається вже нині, зокрема в тенденції до неухильного зростання курсової вартості цінних паперів корпорації, підтверджуючи точність розрахунків авторів проекту.

Отже, ви, ставши власниками акцій «Української фінансової групи»,

ОТРИМАЄТЕ СТАБІЛЬНЕ Й БЕЗПЕЧНЕ ДЖЕРЕЛО ПРИБУТКІВ У ВІЛЬНО КОНВЕРТОВАНІЙ ВАЛЮТІ:

— лише наші акції **гарантують виплату 10 відсотків щорічних дивідендів у вільно конвертованій валюті** — таких прибутків з вкладів не гарантує жоден банк чи акціонерна компанія в СНД і навіть найвідоміші корпорації західних країн. Так, за прогнозами американських експертів, дивіденди за акціями 50 найбільших корпорацій США на 1993 рік не перевищуватимуть 6,6 відсотка. Приміром, за І-акціями «Дженерал моторз» очікуються дивіденди 1,4 відсотка, «Мак Кормік» — 1,6; «Полеройд», «Келлог», «Локтайт» — 1,9; «Дженерал Електрик» — 3,4; «Елі Ліллі» — 4,2; «Синтекс» — 4,7; «Брітіш телеком» — 6,5; «Потомак Електрик Пауер» — 6,6;

— перед вами відкривається цілий ряд пільгових можливостей:

акції класу «А» можуть бути придбані засновниками товариства і надають ексклюзивне право на входження до ради директорів корпорації; особи, які внесли у статутний фонд компанії 100 тисяч доларів і більше, отримують додаткові пільгові права на участь в управлінні справами акціонерного товариства;

за акціями класу «Б», що можуть бути придбані будь-якими юридичними й фізичними особами, на пільгових умовах підвищується розмір дивідендів у тому разі, якщо робиться довготерміновий вклад у статутний фонд корпорації: наприклад, особам, які купують акції на суму понад 1 тисячу доларів; тим, хто передплачує акції для дітей на термін до настання їхнього повноліття чи для молодих людей, які вступають у шлюб 1993 року, — чим триваліший час валютні кошти акціонерів зберігаються в акціонерному товаристві, тим вищий розмір виплати дивідендів за такими цінними паперами.

ЗАБЕЗПЕЧИТЕ МІНІМУМ РИЗИКУ Й МАКСИМУМ ПЕРЕВАГ У ЗБЕРЕЖЕННІ ТА ПРИМНОЖЕННІ ВАЛЮТНИХ КОШТІВ:

— ви отримаєте можливість чудово вберегти свої заощадження від інфляції, яка знецінює навіть найстійкішу західну валюту, надійно захиститися від сучасного й наступного витків гіперінфляції в Україні;

— «УФГ» гарантує вам унікальні можливості ліквідності: на першу ж вимогу акціонера приватної особи корпорація викупить її цінні папери, повернувши номінальну вартість у вільно конвертованій валюті;

— ваші заощадження, вкладені в акції, стануть недосяжними від посягань криміногенного світу: гроші безпечно зберігатимуться в банках, до того ж «УФГ» може взяти на зберігання й самі акції, видавши навзамін свідоцтво, за яким ви завше зможете отримати на руки свої цінні папери й валюту;

— акції «УФГ», виготовлені за рубежем за вищими стандартами світового ринку цінних паперів, надійно захищені від підробок; створено механізм застережних заходів і щодо того, аби дивіденди за вашими акціями змогли отримати лише ви особисто чи ті, кому ви доручите це зробити;

— гарантується цілковита анонімність питанням походження валютних коштів акціонера та самого факту придбання на них акцій, як і подальших операцій з такими цінними паперами — продажу, дарування, передавання у спадок, заставляння тощо;

— ви матимете солідні підприємницькі гарантії, насамперед багатомільйонними валютними вкладами засновників і акціонерів у статутний фонд корпорації, високоприбутковими й високоефективними інвестиціями в різні галузі вітчизняної й зарубіжної економіки, винятково перспективними фінансово-комерційними проектами у валютному просторі, в які вже сьогодні інвестовано мільйони доларів.

МАТИМЕТЕ НАДІЙНУ ОПОРУ В ДІЛОВОМУ ЖИТТІ:

— кожен власник акції чи пакета акцій (за винятком привілейованих) має регламентоване статутом «УФГ» право на участь в управлінні корпорацією, оголошений статутний фонд якої — 10 мільйонів доларів; тим, хто придбає акції на суму 10 тисяч доларів і більше, можуть надаватися пільгові кредити у вільно конвертованій валюті під перспективні комерційні проекти;

— юридичні особи — акціонери «УФГ» — залучатимуться до вигідних ділових контактів у різних регіонах планети, перед ними відкриваються можливості ефективної співпраці з іншими акціонерами, серед яких — потужні промислові, енергетичні, транспортні підприємства і об'єднання, практично вся будівельна індустрія України, відомі комерційні банки, фінансові компанії й корпорації, широка мережа закладів і об'єднань торгівлі, побутового обслуговування на валютній основі, страхові компанії тощо (перелік усіх зайняв би надто багато місця в газеті, отож радимо отримати вичерпну інформацію по телефону за вказаними нижче номерами чи в київському офісі «УФГ»); «Українська фінансова група» запропонує також «ноу-хау», за допомогою яких ви і ваші трудові колективи зможете надзвичайно вигідно приватизувати;

— чималі додаткові можливості одержують спільні підприємства та інші установи, організації, фірми, компанії, де матеріальне стимулювання здійснюється у вільно конвертованій валюті: ви можете вручити вашим співробітникам акції, які даватимуть їм солідні дивіденди, переваги й зручності, висвітлені на цій газетній полосі;

— не забувайте, що нашими акціонерами стали відомі банки, компанії й фірми США, Англії, Швейцарії та інших зарубіжних держав; лише в останні два місяці юридичні й фізичні особи із західних країн придбали акції «УФГ» більш як на два мільйони доларів; таке безпрецедентне для вітчизняної практики довір'я зарубіжних інвесторів після особливо ретельних експертиз — переконливе підтвердження надійності й авторитету нашої корпорації й водночас чудова основа для співпраці, входження акціонерів у міжнародні ділові кола;

— до безпосередньої роботи в корпорації залучено солідних фахівців, що мають багаторічний досвід, глибокі знання й бездоганну репутацію на міжнародному ринку цінних паперів чи в напрямах підприємництва, обраних для реалізації комерційних проектів «УФГ»; отож наші акціонери матимуть надійних лоцманів у бурхливому океані світового бізнесу;

— «УФГ» подбала й про те, щоб її акції ви могли енергійно використовувати в ділових операціях (продавати, обмінювати, заставляти, дарувати — варіантів безліч) не лише на внутрішньому, а й на зовнішньому ринках;

УЖЕ З НАЗВАНИХ ПРИЧИН АКЦІЇ «УФГ» СТАНУТЬ ЗАПОРУКОЮ ВАШОГО БЛАГОПОЛУЧЧЯ, ДОБРОБУТУ ВАШИХ РІДНИХ І БЛИЗЬКИХ. ДО ТОГО Ж ТАКІ ЦІННІ ПАПЕРИ МОЖНА ПЕРЕДАВАТИ У СПАДОК, ДАРУВАТИ

«УФГ» значною мірою виконає ваш моральний і громадський обов'язок перед співвітчизниками, зокрема, перед тими категоріями людей, що опинилися за межею бідності, її успішна комерційна діяльність сприятиме лікуванню недугів української економіки, а отже, й загальному підвищенню добробуту населення, наповненню вітчизняного ринку ліками, продуктами харчування та іншими товарами, виходу України в число провідних країн світу.

Отож не гайтеся зробити кращий подарунок собі й близьким, рідним — передплачуйте акції «Української фінансової групи»!

«УФГ» подбала про те, щоб такий подарунок був доступним для якомога більшої кількості людей, свідомо встановивши невисоку номінальну вартість однієї акції — 20 доларів США чи еквівалентної суми в німецьких марках, фунтах стерлінгів, французьких і швейцарських франках, канадських доларах.

Нині почала підніматися курсова вартість акцій «УФГ»: наші цінні папери продаються дорожче ніж до Нового року. Однак значне підвищення курсової вартості акцій «Української фінансової групи» передбачається в подальші місяці. А, як ви помітили, прогнози наших експертів дуже точні. Отож не забаріться!

Наша адреса: 252034, Київ, вулиця Прорізна, 15.

Телефони для довідок: 229-52-36, 228-40-24, 228-93-01. Факс: (044) 229-52-84.

МИ НЕ ПРОСТО БАЖАЄМО ВАМ РОКУ БЛАГОПОЛУЧЧЯ — МИ ДОПОМОЖЕМО ЗРОБИТИ ЙОГО ТАКИМ!

ЧЕМПІОНАТ УКРАЇНИ З ФУТБОЛУ

Серед клубів вищої ліги 1992—1993 років. Друге коло

16 тур, 14 березня, неділя. «Кривбас» (Кривий Ріг) — «Металург» (Запоріжжя), «Верес» (Рівне) — «Нива» (Тернопіль), «Шахтар» (Донецьк) — «Карпати» (Львів), «Металіст» (Харків) — «Буковина» (Чернівці), «Динамо» (Київ) — «Чорноморець» (Одеса), «Таврія» (Сімферополь) — «Кремінь» (Кременчук), «Торпедо» (Запоріжжя) — «Зоря-МАЛС» (Луганськ), «Дніпро» (Дніпропетровськ) — «Волинь» (Луцьк). **17 тур. 19 березня, п'ятниця.** «Волинь» — «Кривбас», «Металург» — «Верес», «Нива»—«Шахтар», «Карпати» — «Металіст», «Буковина» — «Динамо», «Чорноморець» — «Таврія», «Кремінь» — «Торпедо», «Заря-МАЛС» — «Дніпро».

24 березня, середа. Кубок України, 1/4 фіналу. «Динамо» (Київ)—«Волинь», «Металіст» — «Нива» (Тернопіль), «Металург» (Запоріжжя) — «Карпати», «Хімік» (Сєвєродонецьк) — «Торпедо» (Запоріжжя).

18 тур. 28 березня, неділя. «Верес» — «Кривбас», «Шахтар» — «Металург», «Металіст» — «Нива», «Динамо» — «Карпати», «Таврія» — «Буковина», «Торпедо» — «Чорноморець», «Дніпро» — «Кремінь», «Зоря-МАЛС» — «Волинь». **19 тур. 2 квітня, п'ятниця.** «Нива» — «Динамо», «Карпати» — «Таврія», «Чорноморець» — «Дніпро», «Волинь»—«Верес», «Кривбас» — «Шахтар», «Металург» — «Металіст», «Буковина» — «Торпедо», «Кремінь» — «Зоря-МАЛС».

7 квітня, середа. Кубок України 1/4 фіналу (матчі-відповіді). «Волинь» — «Динамо». «Нива» — «Металіст», «Карпати» — «Металург». **10 квітня, субота,** «Торпедо» — «Хімік».

20 тур. 11 квітня, неділя. «Шахтар» — «Верес», «Металіст» — «Кривбас», «Динамо» — «Металург», «Таврія» — «Нива», «Дніпро» — «Буковина», «Зоря-МАЛС» — «Чорноморець», «Кремінь» — «Волинь». **21 тур. 16 квітня, п'ятниця.** «Кривбас» — «Динамо», «Металург» — «Таврія», «Чорноморець» — «Кремінь», «Волинь» — «Шахтар», «Верес» — «Металіст», «Нива» — «Торпедо», «Карпати» — «Дніпро», «Буковина» — «Зоря-МАЛС».

20 квітня, вівторок. Кубок України, 1/2 фіналу.

22 тур. 24 квітня, субота. «Металіст» — «Шахтар», «Динамо» — «Верес», «Таврія» — «Кривбас», «Торпедо» — «Металург», «Дніпро» — «Нива», «Зоря-МАЛС» — «Карпати», «Кремінь» — «Буковина», «Чорноморець» — «Волинь».

28 квітня, середа. Матчі збірних України; «Торпедо» — «Карпати» (зустріч 20-го туру). **23 тур. 2 травня, неділя.** «Волинь» — «Металіст», «Шахтар» — «Динамо», «Верес» — «Таврія», «Кривбас» — «Торпедо», «Металург» — «Дніпро», «Нива» — «Зоря-МАЛС», «Карпати» — «Кремінь», «Буковина» — «Чорноморець», **24 тур. 7 травня, п'ятниця.** «Динамо» — «Металіст», «Таврія — «Шахтар», «Чорноморець» — «Карпати», «Торпедо» — «Верес», «Дніпро» — «Кривбас», «Зоря-МАЛС» — «Металург», «Кремінь» — «Нива», «Буковина» — «Волинь».

11 травня, вівторок. Кубок України, 1/2 фіналу (матчі-відповіді).

25 тур. 15 травня, субота. «Волинь» — «Динамо», «Металіст» — «Таврія», «Шахтар» — «Торпедо», «Верес» — «Дніпро», «Кривбас»—«Зоря-МАЛС», «Металург» — «Кремінь» «Нива» — «Чорноморець», «Карпати» — «Буковина».

19 травня, середа. Матчі збірних України.

26 тур. 23 травня, неділя. «Таврія» — «Динамо», «Чорноморець» — «Металург», «Торпедо» — «Металіст», «Дніпро» — «Шахтар», «Зоря-МАЛС» — «Верес», «Кремінь» — «Кривбас», «Буковина» — «Нива», «Карпати» — «Волинь». **27 тур. 28 травня, п'ятниця.** «Волинь» — «Таврія», «Динамо» — «Торпедо», «Металіст» — «Дніпро», «Шахтар» — «Зоря-МАЛС», «Верес» — «Кремінь», «Кривбас»—«Чорноморець», «Металург» — «Буковина», «Нива» — «Карпати».

30 травня, неділя. КУБОК УКРАЇНИ — ФІНАЛ.

3 червня, четвер. Матчі 27-го туру для команд — учасниць фіналу Кубка.

28 тур. 7 червня, понеділок. «Торпедо» — «Таврія», «Дніпро» — «Динамо», «Зоря-МАЛС» — «Металіст», «Кремінь» — «Шахтар», «Чорноморець»—«Верес», «Буковина» — «Кривбас», «Карпати» — «Металург», «Нива» — «Волинь». **29 тур. 13 червня, неділя.** «Волинь» — «Торпедо», «Таврія»—«Дніпро», «Динамо» — «Зоря-МАЛС», «Металіст» — «Кремінь», «Шахтар» — «Чорноморець», «Верес» — «Буковина», «Кривбас» — «Карпати», «Металург» — «Нива». **30 тур. 20 червня, неділя.** «Кремінь» — «Динамо», «Чорноморець» — «Металіст», «Зоря-МАЛС» — «Таврія», «Дніпро» — «Торпедо», «Буковина» — «Шахтар», «Карпати» — «Верес», «Нива» — «Кривбас», «Металург» — «Волинь».

Фігурне катання

ЗРОБИЛИ БІЛЬШЕ ЗА ПОЛІТИКІВ

На чемпіонаті Європи з фігурного катання, який завершився в Хельсінкі, дві сенсації. «Все змішали в цьому домі» українські фігуристи Дмитро Дмитренко, який здобув звання чемпіона в чоловічому одиночному катанні, і також одиночниця Оксана Баюл, яка отримала срібну медаль. Спростувавши всі догми, відповідно до яких дебютанти «не мають права» претендувати на призові місця, вони стали переможцями у цілковитому розумінні цього слова. Разом із нагородами українські спортсмени завоювали серця фіннів, викликавши спалах інтересу до нашої молодої країни — воістину часом спортсмени здатні зробити більше від політиків.

Отже, знайомимося ближче. Дмитро Дмитренко, 19-річний учень київського тренера Лідії Маслюкової зовсім не темна конячка у чоловічому одиночному катанні. В минулому сезоні він був чемпіоном світу серед юніорів. Нещодавно це досягнення повторив інший вихованець Маслюкової Євген Плюта.

На початку цього сезону Дмитренко став переможцем великого міжнародного турніру в Австрії на Кубок Карла Шефера. А в Одесі на чемпіонаті України, що був відбірковим до європейської та наступної світової першостей, Дмитро обіграв дворазового бронзового призера чемпіонатів континенту одесита В'ячеслава Загороднюка. Історія цієї перемоги докотилася до Хельсінкі, де мала продовження. Річ у тім, що у Дмитра зламався правий ковзан. Після відчайдушних пошуків знайшли інший, але черевик виявився на розмір меншим і... лівим. Вигравши таким незвичним чином чемпіонат країни, Діма вирішив, що в «цьому щось є» і поїхав зі своїми лівими черевиками до Хельсінкі. Чим усе закінчилося ми вже знаємо...

Лідія Маслюкова розповідає, що характером Дмитро схожий на іншого українського фігуриста — олімпійського чемпіона Віктора Петренка. «Він самоїд, — говорить вона, — вічно себе гризе: все в мене не те, все в мене не так. Але, разом із тим, він знає собі ціну. Сполучення цих двох якостей дає відмінний результат — з Дімою легко працюється»...

Людмила ВЛАСЮК.

Телебачення

СЕРЕДА

20 СІЧНЯ

I ПРОГРАМА УТ

7.00 З сьомої до восьмої.
8.00 Свічадо.
8.50 Літературна класика на екрані. Худ. телефільм «Морський вовк». 2 серія.
10.05 І природа, і доля. Фольклорна програма.
10.35 Шкільний екран. 8 кл.
11.10 Пісня на біс.
12.00 УТН.
12.10 Худ. телефільм «Бодетаун» 46 серія.
12.35 Наше коло.
16.00 УТН.
16.10 Для дітей. Студія «Підліток».
17.10 Релігійно-освітня програма.
17.50 Місто світлих вод. Музична програма.
18.40 Док. телефільм «Невиданий альбом».
19.00 УТН.
19.20 Урядовий вісник.
19.50 Романси на вірші Л. Костенко виконує В. Мельничук.
20.15 Естрадний калейдоскоп.
20.45 На добраніч, діти.
21.00 УТН.
21.20 Спорткур'єр.
21.30 Акценти.
21.50 Молодіжна студія. «Фантон».
22.35 Літературна класика на екрані. Худ. телефільм «Морський вовк». 3 серія.
23.40 Музичний фільм «Джазмен».

I КАНАЛ «ОСТАНКІНО»

5.00 Новини.
5.20 Ранкова гімнастика.
5.30 «Ранок».
7.45 Фірма гарантує.
8.00 Новини.
8.20 «Крокодил Гена». Мультфільм.
8.40 «Інколи обманливою буває сивина».
9.05 У світі тварин
9.45 Вперше на телеекра... Худ. фільм «Біля витоку днів».
11.00 Новини
11.20 «Служниця». Худ. телефільм.
11.55 Студія «Око» представляє док. телефільм «Жили собі. Розповідає Віктор Шкловський».
13.50 Мультфільм.
14.00 Новини
14.25 Телемікст.
15.10 Блокнот.
15.15 Мультфільм.
15.35 Наш музичний клуб.
16.15 Прем'єра мультфільму
16.45 Технодром.
17.00 Новини.
17.30 ...Народжуємося випадково, вмираємо закономірно. Про проблеми дитинства.
18.00 Худ. телефільм «Повернення в Едем»
18.50 Мініатюра.
19.00 Чорта з два. ТБ розслідування.
19.40 Вечірня казка.
20.00 Новини.
20.40 Репортаж ні про що.
20.55 Худ фільм «Біля витоку днів».
22.00 Авторська програма Ю.Панича «Шлях додому». Частина 4. «Мост»
23.00 Новини.
23.25 Нічний біатлон.
0.10 «Служниця». Худ. телефільм.

II ПРОГРАМА УТ, КАНАЛ «РОСІЯ»

10.05 Арт-обстріл.
11.05 Худ. телефільм «Санта-Барбара». 121 серія.
11.55 Пілігрим.
12.40 Селянське питання.
13.00 Вісті.
13.20 Реклама.
13.30 Ось козаки йдуть...
14.00 Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу.
15.00 Сигнал.
15.15 Мульти-пульти.
15.30 Там-там новини.
15.45 Студія «Рост». Кенгуру.
16.15 ТрансРосефір.
17.00 Християнська програма.
17.30 «Друге народження». Ярославський художній музей.
18.15 Співає Павло Титов.
18.25 Вечірні мелодії.
18.45 Київська панорама.
19.05 «Хіала» інформує.
19.15 Телефільм
19.25 Вечір Ен-Бі-Сі на Російському телебаченні.
21.00 Церемонія інагурації, президента США Б. Клінтона.
21.55 Баскетбол. Кубок Європи. «Будівельник» (Україна) — «Хапоель» (Ізраїль).
23.15 Відкритий чемпіонат Австралії з тенісу.

СТУДІЯ «ТЕТ-А-ТЕТ»

14.00 Мультфільм. «Принцеса підводного царства».
15.05 Відеомузика.
15.15 Худ. фільм «Датч».
16.55 Музична пауза.
19.10 Мультфільм.
19.20 Худ. фільм «Назад в майбутнє-2».
21.05 Відеомузика.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.

⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 737 662.

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311009.